

SVENSKA RIKSDAGSGRUPPEN

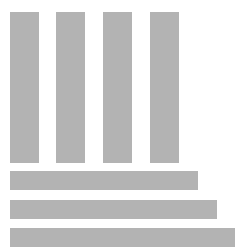
VERKSAMHETSBERÄTTELSE

APRIL 2017–APRIL 2018

Verksamhetsberättelsen ges partidagen för kännedom.

INNEHÅLL

Riksdagsgruppens sammansättning samt uppdragsfördelning.....	3
Riksdagsgruppens kansli.....	5
Sammanträden och sammankomster.....	6
Gruppordförandes hälsning.....	8
Generalsekreterarens översikt.....	9
Rapport från utskotten.....	11
Ålandsrapportering.....	20
Bilagor	
Gruppenföranden.....	22

SVENSKA RIKSDAGSGRUPPEN

Riksdagsgruppens sammansättning samt uppdragsfördelning under riksdagsmannaperioden

Anders Adlercreutz

Nylands valkrets 22.04.2015–
Förvaltningsutskottet (medlem)
Miljöutskottet (medlem)
Styrelsen för Finlands grupp i Interparlamentariska unionen (medlem)
Finlands Nationalopera och –baletts förvaltningsråd (ersättare)
Assistent: **Crista Grönroos 7.1.2016–**

Eva Biaudet

Helsingfors valkrets 22.03.1991–23.03.1999, 24.03.1999–31.12.2006, 22.04.2015–
Svenska riksdagsgruppens första vice ordförande från 8.2.2018
Lagutskottet (Vice ordförande)
Stora utskottet (medlem)
Stora utskottets arbetsdelegation (medlem)
Finlands delegation i Nordiska rådet (ersättare)
Delegationen för Utrikespolitiska institutet (medlem)
Assistent: **Karin Ringbom 1.6.2015–**

Blomqvist, Thomas

Nylands valkrets 21.03.2007–
Svenska riksdagsgruppens ordförande från 8.2.2018
Försvarsutskottet (medlem)
Forum för internationella frågor (medlem)
VR:s förvaltningsråd
Framtidsutskottet (ordförande) fram till 13.2.2018
Talmanskonferensen (medlem) fram till 15.2.2018
Assistent: **Hanna Eliasson –17.4.2017**
Anni Dahlén 11.5.2017–

Henriksson, Anna-Maja

Vasa valkrets 21.03.2007–
Grundlagsutskottet (medlem)
Finlands delegation i Nordiska rådet (medlem)
Alkos förvaltningsråd (vice ordförande)
Assistent: **Lisa Palm 24.2.2017–** (tjänstledig 1.8.2017–28.2.2018)
Vilhelm Forss 1.8.2017–28.2.2018

Löfström, Mats

Landskapet Ålands valkrets 22.04.2015–
Svenska riksdagsgruppens andra vice ordförande
Kommunikationsutskottet (medlem)
Grundlagsutskottet (ersättare)
Stora utskottet (Ålands representant)
Finlands Nationalopera och –baletts förvaltningsråd (medlem)
Assistent: **Christine Kotzev –31.8.2017**
Valter Huldén 1.9.2017–

Nylander, Mikaela

Nylands valkrets 19.03.2003–

Svenska riksdagsgruppens första viceordförande fram till 8.2.2018

Kulturutskottet (medlem)

Rundradion Ab:s förvaltningsråd (medlem)

Styrelsen för Finlands grupp i Interparlamentariska unionen (ersättare)

Skärgårdsdelegationen (ersättare)

Assistent: **Laura Ollila –18.2.2018**

Emilia Mattsson 26.2.2018–

Nylund, Mats

Vasa valkrets 21.03.2007–

Jord- och skogsbruksutskottet (medlem)

Finansutskottet (medlem)

- Skattedelegationen (adjungerad medlem)

- Jordbruksdelegationen (medlem)

Postis förvaltningsråd (medlem)

Assistent: **Mikaela Wickman 23.1.2017–**

Rehn-Kivi, Veronica

Nylands valkrets 09.08.2016–

Social- och hälsovårdsutskottet (medlem)

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet (medlem)

Assistent: **Krista Brunila –31.12.2017**

Laura Ollila 1.1.2018– 18.2.2018

Vilhelm Forss 1.3.2018–

Strand, Joakim

Vasa valkrets 22.04.2015–

Ekonomiutskottet (medlem)

Finansutskottet (ersättare)

- Förvaltnings- och säkerhetsdelegationen (adjungerad medlem)

- Kultur- och vetenskapsdelegationen (medlem)

- Kommun- och hälsovårdsdelegationen (medlem)

Assistent: **Katarina Nylund 1.2–9.12.2017**

Linda Rönnqvist 5.9.2016– (moderskapsledig 30.1–9.12.2017)

Wallin, Stefan

Egentliga Finlands valkrets 21.03.2007–

Svenska riksdagsgruppens ordförande fram till 8.2.2018

Framtidsutskottets ordförande från 16.2.2018

Utrikesutskottet (medlem)

Talmanskonferensen (medlem) från 16.2.2018

Kanslikommissionen (ersättare)

Veikkaus förvaltningsråd

Skärgårdsdelegationen (medlem)

Assistent: **Raine Katajamäki –30.4.2017**

Katarina Nylund 1.5–13.8 2017

Oscar Byman 14.8.2017–

Riksdagsgruppens kansli

Generalsekreterare **Henrik Stenbäck**
Allmän politisk bevakning och beredning

Politisk rådgivare **Otto Andersson**

Tf. lagstiftningssekreterare **Hanna Seppä**
Juridisk rådgivning i lagstiftningsarbetet

Riksdagssekreterare **Christel Liljeström**
Allmän förvaltning, besök och inbjudningar

Gruppen har inlett ett samarbete med Liberal Praktik. **Senni Salmi** har 1–28.2.2018 som första praktikant arbetat med gruppen.

Ett flertal elever har varit på kansliet för grundskolans PRAO-period.

Sammanträden och sammankomster

Svenska riksdagsgruppen har i regel sammankommit till gruppmöten varje torsdag. Extra gruppmöten har sammankallats vid behov. Under perioden juni 2017–april 2018 har 37 protokollförda sammanträden hållits.

Till riksdagsgruppens sammanträden inkallas förutom Svenska riksdagsgruppens riksdagsledamöter även gruppkansliets personal. Övriga inkallade är ordförande för Svenska Kvinnoförbundet, ordförande för Svensk Ungdom, partisekreteraren, partiets presschef Dan Ekholm, politiskt sakkunnig Silja Borgarsdóttir Sandelin och Europaparlamentariker Nils Torvalds.

I samband med expertfrukost har två teman behandlats:
10.10.2017 RED II direktivet diskuterades med MEP Torvalds
22.2.2018 Johnny Åkerholm förde fram analys på s.k. negativ skatt

Följande besök har mottagits på gruppmötena:
4.5.2017 Nordiska rådets president Britt Lundberg
15.5.2017 Janne Viskari, Befolkningsregistret
28.9.2017 Minister Berner
15.3.2018 Moderat Samling på Åland

Grupper som besökt oss under perioden är :
Kepa (paraplyorganisation för finländska medborgarorganisationer med intresse för utvecklingssamarbete), Försvarsministeriet, Sametinget, SFP seniorer, Skogsindustrin och Miljöministeriet. Därtill har enskilda riksdagsledamöter tagit emot olika intressegrupper även i riksdagsgruppens namn.

Gruppen har haft sin representant på plats i samband med olika demonstrationer och deputationer i riksdagen.
På veteranriksdagsledamöternas dag den 22 november 2017 i riksdagen bjöd gruppen tidigare medlemmar av Svenska riksdagsgruppen på diskussion och kaffeservering.
De Ungas Parlament arrangerades på riksdagen 23.3 2018 och Anders Adlercreutz deltog i den gemensamma panelen. Riksdagsgruppens medlemmar träffade även deltagande skolklasser under dagen.

Riksdagsgrupperna erbjuder möjlighet till att arrangera **egna tillställningar i Riksdagens Infocenter**. Under perioden har de hållits enligt följande:

8.6.2016	Stefan Wallin	Början på slutet för populismen
18.9.2017	Mats Nylund	Industriodling och miljö – ett perspektiv på Parisavtalet
10.10.2017	Mikaela Nylander	En för alla, alla för en – diskussion om skolan som en garant för jämlika förutsättningar
9.11.2017	Mats Löfström	Smart Energy Island – Åland som testområde för förnybar energi
8.3.2018	Eva Biaudet	En jämställd värld år 2030 – en utopi?
15.3.2018	Veronica Rehn-Kivi	Alkoholreformen – en klok liberalisering eller ett steg i fel riktning?

Aftonskolor ha hållits tillsammans med Svenska folkpartiets partistyrrelse:
21.9.2017 Presidentval. Närvarande även kandidat Torvalds med stab
31.1.2018 Vårens politik

Riksdagsgruppens sommarmöte 2017

Hölls 28–30.8 2018 på Åland. Förutom ett skönt sommarväder var substansen för mötet diger. Två pressmeddelanden gavs: ett gällande hållbar politik och åtgärder mot utanförskap samt ett pressmeddelande där gruppen fastslog att en ny spaningslag behövs men att trygghet förutsätter även annat.

Under dagarna träffade gruppen Ålands lagting och landskapsregering, gjorde besök till PAF huvudkontor, mötte ledningen för Viking Line samt förde diskussion med elever och lärare på Ålands Lyceum. Gruppmötet hölls på Silverskär och gruppen besökte även Andersudde med dess konstsamlingar. Kommerserådet Anders Wiklöf hälsade gruppen välkommen.

Midvintermötet

5 Februari 2018 i Vanda. Eftermiddagen börjades med ett besök i Helsinge Gymnasium, där aktiva gymnasister frågade ut riksdagsledamöterna om dagspolitiken. Gruppen träffade Vanda SFP fullmäktigemedlemmar samt SFP i Vandas kommunorganisations styrelse. en intern diskussion kring den politiska våren avslutade midvintermötet.

I samband med att riksdagen återvände till nyrenoverade Riksdagshusetarrangerades även två Öppet hus-tillställningar. Veckosluten 14–15 oktober och 18–19 november presenterades riksdagsgruppen och dess verksamhet för allmänheten. Riksdagsledamöter och kanslipersonal deltog.

Grupppordförandes hälsning

Vi kan nu sammanfatta det tredje året av den här riksdagsperioden, och som samtidigt förhoppningsvis blir vårt näst sista år i opposition. Det har varit både ett arbetsfyllt och ett rätt så dramatiskt år, som ni märker när ni läser generalsekreterare Henrik Stenbäcks översikt.

Som relativt nyvald grupppordförande kan jag konstatera att det tack vare det jobb som min företrädare Stefan Wallin och hela gruppen gjort tidigare har varit lätt att ta vid som ordförande för riksdagsgruppen. Vi har under de tre första åren skapat rutiner för vårt arbete och framför allt byggt upp en stabil och tydlig politisk plattform, som det känns tryggt och bra att ta avstamp från.

Arbetet med vår alternativa budget – även kallad skuggbudget – har varit värdefullt och givande för gruppen. Vi har haft möjligheten att formulera vår egen politik och våra egna förslag utgående från våra värderingar. Min uppfattning är att vår politiska vilja på det här sättet kommit tydligt fram. Vi har i vår alternativa budget kunnat visa att det skulle gå att genomföra en ambitiös reform av familjeledigheten. Vi har förslag där vi sänker skatten på arbete och ändrar beskattningen så att det får positiva dynamiska effekter på statsekonomin, utan att ge avkall på den sociala och ekonomiska tryggheten för de mest utsatta grupperna i vårt samhälle. Det klarar vi av genom att föreslå riktade åtgärder för de här grupperna. Vårt budgetförslag håller statsbudgeten i balans, det minskar orättvisorna, förbättrar jämställdheten, gör att det alltid lönar sig att jobba, ökar den ekonomiska aktiviteten, ger ökade resurser för utbildning på alla stadier och skapar förutsättningar för en rättvis och human flykting- och asylpolitik för att nämna några saker.

Social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen har varit och är de största frågorna under det senaste året och hela den här perioden. I Svenska riksdagsgruppen är vi oroliga för att regeringen nu med alltför snabb tidtabell försöker genomföra reformer som fortfarande har stora brister av fundamental betydelse. Också inom regeringspartierna finns det nu rätt många som inser att det här reformpaketet inte borde genomföras i föreliggande form. Hur den insikten tar sig uttryck i riksdagens omröstningar återstår ännu att se. Man kan åtminstone konstatera att vi lever i spännande tider.

Det ska medges att det känns frustrerande att märka att våra goda förslag och vår berättigade kritik ofta klingar för döva öron inom regeringspartierna. Vi fortsätter ändå att enträget jobba på. Vi kritiserar regeringen då när det finns orsak, och det har det funnits rätt ofta, men vi kritiserar inte regeringen i onödan. Vi vill fortsätta vara en konstruktiv kraft i riksdagen och en bra samarbetspart, som de andra grupperna kan lita på att är konsekvent, saklig och samarbetsvillig.

Thomas Blomqvist

Generalsekreterarens översikt

Dramatiska junidygn

Riksdagsåret, räknat från förra partidagen i juni 2017, fick en färgstark politisk start. Samma juni-veckoslut som SFP höll sin partikongress pågick Sannfinländarnas partistämman som blev upptakten till att sannfinnarna splittrades i två riksdagsdagsgrupper och att hela regeringen organiserades om efter ett par dramatiska dygn.

Vår riksdagsgrupp påverkades också av skeendena, eftersom det efter kongressveckoslutet såg ut som att regeringen Sipilä skulle begära avsked och regelrätta nya regeringssonderingar skulle inledas. Medialt bedömdes sannolikheten som stor att statsminister Juha Sipilä skulle ha försökt bilda en ny regering med Centern, Samlingspartiet, SFP och KD som bas. De planerna skrotades snabbt då det blev klart att avhoppande sannfinnarna bildade en ny riksdagsgrupp, dåvarande Nytt Alternativ som sedermera blev Blå Framtid. Den relativt stora utbrytargruppen förklarade sig beredd att fortsätta regeringssamarbetet med Centern och Samlingspartiet.

Ommöblerat oppositionsblock

Efter den politiskt stormiga juniveckan ändrades inte nämnvärt konstellationerna i regeringen, eftersom Sipiläs kabinett kunde fortsätta utan ändringar i regeringsprogrammet. Däremot blev situationen på oppositionsfronten ny då "den gamla oppositionen" med fem partier nu fick en sjätte ganska annorlunda grupp Sannfinländarna med i oppositionsblocket.

Frågetimmens karaktär ändrades med den nya konstellationen, eftersom Sannfinländarna, som näst största oppositionsgrupp efter SDP, vanligen får ställa den andra frågan på frågetimmen. Det har betytt att frågetimmen numera behandlar också många teman med avstamp ur snäv sannfinsk synvinkel.

Det innebar också att vår riksdagsgrupp halkade ned ett pinnhål i storleksordningen. Numera är vi riksdagens femte största oppositionsgrupp vilket gör att vi ofta får vänta längre för att få repliker på frågetimmen och i andra plenardebatter.

På hösten 2017 interpellade oppositionen två gånger. Båda gångerna var SDP initiativtagare. Den första interpellationen som regeringen besvarade i oktober handlade om spårtrafikens framtid och den andra som besvarades i december om den ökande ojämlikheten. Svenska riksdagsgruppen deltog i den första, men gick inte med i den andra eftersom gruppens entydiga bedömning var att vår lösningsmodell på problemet avvek så mycket från vänsterns och de grönas. Däremot framförde Svenska riksdagsgruppen en egen misstroendekläm i salen, eftersom också vår bedömning var att regeringen misslyckats i att hantera den ökande ojämlikheten.

Under riksmötet 2018 har i skrivande stund lämnats in en interpellation. Den gällde jämlikheten inom utbildningen med De Gröna som första undertecknare. Svenska riksdagsgruppen deltog i den.

Rättvis skatteväxling i skuggbudgeten

Under sommaren och hösten 2017 utarbetade riksdagsgruppen sin alternativa budget för 2018. Ett centralt element i valperiodens tredje skuggbudget är en modell som sänker skatten på arbete på ett sätt som är fördelaktigt för alla inkomstgrupper. Genom en försiktig momshöjning, skapas utrymme för inkomstskattelättnader, men också för andra åtgärder som särskilt stärker pensionärers, ensamförsörjares och studerandes disponibla inkomster.

Andra betydelsefulla markeringar i skuggbudgeten är satsningarna på en reform av familjeledigheterna och på ett nationellt program för mental hälsa. Riksdagsgruppen kräver också att regeringen tar tillbaka sina nedskärningar inom utbildning och forskning, samt föreslår att arvs- och gåvoskatten slopas för generationsväxlingar i familjeföretag.

Valfrihet och landskapsmodell

Landskaps- och vårdreformen har fortsättningsvis varit den största frågan på riksdagens agenda. I juni 2017 gav grundlagsutskottet regeringen en ordentlig latläxa. Utskottet konstaterade att det dåvarande förslaget på flera punkter – bland annat bolagiseringstvånget – var grundlagsvidrigt.

Grundlagsutskottets utlåtande ledde till att regeringen tog tillbaka sitt förslag för att starta en ny beredning. Regeringen backade bland annat genom att bestämma att valfriheten inte ska gälla specialsjukvården.

Det avgörande beslutet för reformen måste tas av riksdagen i maj-juni 2018 om regeringens planer att ordna landskapsval i oktober 2018 alls ska realiseras.

Andra stora frågor i stöpsleven är förnyandet av spaningslagarna. Också här innehar grundlagsutskottet en central roll – särskilt i bedömningen om lagarna ska kunna stiftas i brådskande ordning.

Minskningen av antalet tingsrätter från 27 till 20 var ett bakslag för svenskan och försämrar rekryteringen av tvåspråkig personal. Beslutet kunde inte stoppas trots envetet motstånd från Svenska riksdagsgruppen och stora delar av den övriga oppositionen. Ett uppmärksammat beslut var att riksdagen i december bestämde om en ny alkohollag som höjer maximihalten till från 4,7 till 5,5 procent för alkoholdrycker som säljs i butikerna. Omröstningen slutade 98–94. De flesta grupper hade gett sina ledamöter fria händer i omröstningen. Det gällde också vår grupp där åsikterna delade sig. En knapp majoritet av våra ledamöter ansåg, av folkhälsoskäl, att höjningen var onödig.

Ny gruppordförande

Då det nya riksmötet inleddes 2018 valdes Thomas Blomqvist till ny ordförande för riksdagsgruppen. Han efterträdde Stefan Wallin, som meddelat att han inte ställer upp i riksdagsvalet i Egentliga Finlands valkrets. Samtidigt övertog Wallin ordförandeskapet i riksdagens framtidsutskott, som tidigare har letts av Blomqvist.

Henrik Stenbäck

RAPPORT FRÅN UTSKOTT

Miljöutskottet / Anders Adlercreutz

Hösten i miljöutskottet inleddes med att behandla Statsrådets redogörelse om en klimatpolitisk plan på medellång sikt fram till 2030. Planen är den första i sitt slag efter att den nya klimatlagen trädde i kraft år 2015, och fastställer de åtgärder som ska tas för att nå Finlands klimatpolitiska mål. Planen i sig är ett konkret och välstrukturerat dokument, men vi behöver bli ännu bättre – t.ex. borde intäkterna från utsläppshandeln inte styras tillbaka till den elintensiva industrin, och vi behöver snabbare utbyggnad av ett laddningsnät för att främja övergången från förbränningsmotorer till elmotorer. Dessutom borde vi främja tillämpande av ett livscykelräkande och träbyggnad i byggsektorn.

Förutom klimatmålsättningarna har utskottet även diskuterat bl.a. kompensationsstödet för förnybar energi och skrotningspremien för personbilar. Under vårvintern 2018 har utskottet fokuserat på att behandla en ändring av avfallslagen, där regeringen föreslår att kommuner återgår till att endast ha hand om avfall från hushåll samt avfall från den egna verksamheten.

Gällande boende-, bygg- och planeringsbestämmelser har utskottet behandlat bl.a. en ändring i det allmänna bostadsbidraget. Lagförslaget ändrades dock under utskottsbehandlingen i och med att regeringen drog tillbaka en del av propositionen, då ändringen skulle ha orsakat oskäligt stora ekonomiska konsekvenser för speciellt studerande som bor i delade bostäder. Adlercreutz lämnade även in en reservation gällande en ändring av markanvändnings- och bygglagen, eftersom ändringen retroaktivt ändrade på innehållet i kommunernas detaljplaner vad beträffar obbyggda tomter. På våren behandlar utskottet även ett lagpaket vars syfte är att öka på produktionen av hyres- och bostadsrättsbostäder.

Förvaltningsutskottet / Anders Adlercreutz

Flera omfattande lagpaket har behandlats i förvaltningsutskottet. Behandlingen av statsbudgeten pågick under hösten, och där förbereddes en gemensam avvikande mening tillsammans med De gröna och Vänsterförbundet. I den avvikande meningen poängterades bl.a. hur regeringens nedskärningar i polisens förvaltningsområde avsevärt har försvårat polisens verksamhetsförutsättningar och att regeringen inte har satsat tillräckligt på bekämpning av grå ekonomi. Vidare krävdes det att Finland höjer sin flyktingkvot och att vi satsar mer på integration av flyktingar.

Flyktingfrågorna har varit på agendan i utskottet också i och med ett paket med flera EU-förordningar. Medlemsländerna försöker förhandla fram förordningar för att utveckla ett gemensamt asylsystem för unionen, och i de avvikande meningar som Adlercreutz lämnade in lyfte han bl.a. fram behovet av en ansvarsfördelningsmekanism och gemensamt överenskomna kvoter. Året 2017 avslutades med behandlingen av alkohollagen.

Våren 2018 präglas av två massiva lagpaket: spaningslagen samt vård- och landskapsreformen och den tillhörande valfrihetspropositionen. Spaningslagen är en helhet som egentligen består av fyra enskilda lagpropositioner, där förvaltningsutskottet har huvudansvaret om propositionen som gäller civil underrättelseinhämtning. Valfrihetspropositionen lämnades till riksdagen i mitten av mars och behandlas under våren. Vård- och landskapsreformens behandling avslutades i utskottet innan påsk. Adlercreutz lämnade in en avvikande mening, där han bl.a. lyfte fram att den planerade reformen inte kommer att uppnå sina huvudsakliga målsättningar om att minska på skillnaderna i hälsa och välfärd och att stävja kostnadsökningen.

Lagutskottet / Eva Biaudet

Lagutskottet och dess viceordförande Biaudet har fått arbeta hårt med många intressanta propositioner, EU direktiv och EU processer, såsom TTIP, CETA och internationell konfliktlösningsmodeller. Åter igen har processen med medborgarinitiativ gett anledning till ett stort antal experthöranden under det gångna året. En av de största reformerna har varit Tingsrättsreformen, som på ett dramatiskt sätt sparade bort ett stort antal tingsrätter på ett sätt som riskerar både tillgänglighet och rättssäkerhet.

De helt svenska tingsrätterna i Raseborg, Borgå och Jakobstad avskaffades och regeringen förväntar sig att man i Esbo, respektive Borgå, i motsats med expertutlåtanden och konkreta erfarenheter från tex Helsingfors tingsrätt, skall kunna erbjuda både väst och öst nylänningarna rättsmedel på svenska. Lagutskottet identifierade bristerna men fick inte regeringen att mjukna. Utskottet godkände enhälligt en kläm som förpliktar regeringen att följa med just den språkliga servicen, eftersom den nuvarande personalen inte förväntas flytta till de nya huvudorterna nu skall kunna ersätta moderskapslagen.

Lagutskottet har under ett års tid behandlat ett viktigt medborgarinitiativ, för att godkänna den av den föregående regeringen/justitieminister Henriksson beredda propositionen om en Moderskapslag. För andra gången har en lag initierat av ett medborgarinitiativ sedermera godkänts i Riksdagen. Denna gång endast med smärre ändringar och utan omröstning. Liberaliseringen av namnlagen ger stor frihet att bestämma sitt eget förnamn och att ge sitt barn det förnamn som känns rätt. De strikta kraven på könsbundna namn uppluckrades men frångicks inte. Antalet förnamn som inte är direkt könsspecifika har vuxit och barnets namn för tex interkönade barn är inte begränsat enbart av biologiska definitioner. Det egna namnets könsbundenhet styrs av självidentifiering. Den nya namnlagen möjliggör att barn kan ha upp till 4 förnamn och att hen kan få båda föräldrarnas efternamn. Det stora paketet som satt lagutskottet i arbete under våren 2018 har varit spaningslagarna.

Stora utskottet / Eva Biaudet

Stora Utskottet ger regeringens ministrar deras riksdagsmandat inför EU:s ministerråd. Detta betyder att tex vi har en möjlighet att föra dialog om aktuell EU-politik med antingen statsministern, finansministern, utrikesministern, EU-ministern, miljöministern eller annan nästan varje vecka. Största delen av diskussionerna behandlar ärenden som bereds och många tex finanspolitiska frågor eller andra länders ståndpunkter är inte offentliga. Då utskottet beslutar sin ståndpunkt, oftast efter omröstning mellan regering och opposition, blir de olika synsätten offentliga. EU:s flyktingpolitik har varit föremål för ständig konflikt och SFP har målmedvetet förespråkade ett mer människorättsvänligt perspektiv vare sig det gäller politik eller kommande EU-reglering. Även EUs framtid efter Brexit, reformer i Eus institutioner och EMUs framtid är ständigt på agendan. EU:s handelspolitiska förhandlingar, likasom klimatpolitiken är frågor där specialutskottens ställningstaganden sammanjämkas i Finlands officiella förhandlingsmandat. Diskussionen kring EU ordförandeskapet 2019 fortgår.

Försvarsutskottet / Thomas Blomqvist

Det råder stor enighet om försvars- och säkerhetspolitiken i Finland. Det är en viktig utgångspunkt, framförallt när försvarsutskottet ger betänkanden till riksdagen om statsrådets försvarspolitiska redogörelse, som var det största betänkandet under 2017. De strategiska grundantagandena i Finlands försvarsstrategi har varit och är fortfarande försvar av hela landet, allmän värnplikt och militär alliansfrihet. Vi betonade bl.a. vikten av en hög försvarsvilja, utvecklandet av det territoriella försvaret i enlighet med utvecklingen i omvärlden, och att cybersäkerheten och cyberförsvaret måste utvecklas. Vi understryker också att försvarsförmågan ska vara fortsatt trovärdig, vilket kräver tillräckliga satsningar på försvaret inklusive försvarsmateriel. Flottan och flygvapnet behöver förnyas inom de kommande åren och vi hålls informerade om förnyelserna – Laivue 2020 och HX-projektet. Utskottet fattar ändå inte beslut om vad som anskaffas.

I vårt betänkande konstaterade vi att de internationella spänningarna också påverkat det säkerhetspolitiska läget i Östersjöområdet, som har försämrats under de senaste åren och att den militära aktiviteten och de militära spänningarna i Östersjöområdet har ökat. Finland bör med egna insatser aktivt främja stabiliteten i området genom internationellt samarbete, framförallt med Sverige och de andra nordiska länderna, men också med EU och NATO.

I andra betänkanden som utskottet gett till riksdagen under året har vi behandlat bl.a. arbetsfördelningen mellan försvarsmakten och polisen i fråga om säkerhetsuppdrag, försvarsmaktens förutsättningar att i större omfattning än i dagens läge delta i lämnandet av internationellt bistånd och i annan internationell verksamhet samt bestämmelserna om avgångsåldern i försvarsmaktens tjänster.

Dessutom har vi gett utlåtanden om bl.a. beslutsfattande om lämnande av och begäran om internationellt bistånd, om inrättandet av ett europeiskt försvarsindustriellt utvecklingsprogram, om Finlands fortsatta deltagande i säkerhetssektorns utbildningssamarbete i Irak samt statsbudgeten för 2018 och planen för de offentliga finanserna 2018—2021.

Det förändrade säkerhetsläget och hot av nya slag förutsätter att försvarsmakten bör kunna svara mot både konventionella militära hot och mer utvidgade hot. I bekämpningen av utvidgade hot har vi i försvarsutskottet betonat betydelsen av myndighetssamarbete. Spaningslagarna som vi behandlat under våren är en av åtgärderna för att öka beredskapen att möta nya hot. Det finns ett stort behov att uppdatera lagen, inte minst för att vi ska kunna trygga landets och medborgarnas säkerhet.

Utskottets verksamhet består även till stor del av att få rapporter om försvars- och säkerhetspolitiska läget i olika delar av världen. Rapporteringen är intressant att ta del av, och p.g.a. att det hänt så mycket som orsakat försämringar i säkerhetsläget kan man säga att informationen ibland till och med onödigt "intressant". Dessutom träffar vi kolleger i försvarsutskotten från Sverige och Estland varje år. Under 2017 gjorde utskottet en resa till Estland i det syftet.

Grundlagsutskottet / Anna-Maja Henriksson

Grundlagsutskottet behandlar de flesta propositioner utgående från om de är förenliga med grundlagen eller inte, men grundlagsutskottet kan också ta ställning till lagars förenlighet med självstyrelselagen för Åland. Grundlagsutskottet är också substansutskott då det gäller till exempel lagstiftning om samerna och språklagstiftningen i landet. Under året har många viktiga lagar och lagändringsförslag behandlats i grundlagsutskottet.

Den största frågan var utan tvekan grundlagsutskottets behandling av landskapsreformen, social- och hälsovårdsreformen och valfrihetslagen. Både våren och sommaren 2017 samt våren 2018 har upptagits och kommer att upptas av dessa reformer. I juni 2017 gav grundlagsutskottet ett utlåtande kring regeringens propositioner som berör social- och hälsovårdsreformen, landskapsreformen samt valfriheten. I det nästan 80-sidiga utlåtandet konstaterade grundlagsutskottet att det fanns många grundlagsstridigheter i förslaget till valfrihetslag. Grundlagsutskottet ansåg bland annat att bolagiseringen av social- och hälsovårdstjänsterna äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna. Regeringen fick med andra ord en ordentlig lat läxa av utskottet.

Förutom social- och hälsovårdsreformen samt landskapsreformen har grundlagsutskottet under hösten och vintern jobbat med ett flertal andra lagförslag. Av dessa har bland annat lagförslaget om språkförsök i den grundläggande utbildningen varit av vikt. Grundlagsutskottet konstaterade att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Grundlagsutskottet var av den uppfattningen att de direkta konsekvenserna för de språkliga rättigheterna är små, eftersom försöket är begränsat både tidsmässigt och till sin omfattning. Utskottet påpekade ändå att den föreslagna lagstiftningen inte odelat står i samklang med utskottets tidigare ställningstaganden med anledning av statsrådets berättelser om tillämpningen av språklagstiftningen.

Grundlagsutskottet tog även ställning till tingsrättsreformen och regeringens proposition om ändring av rättegångsbalken. Grundlagsutskottet konstaterade i sitt utlåtande att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning, men att det är skäl att noga följa vilka faktiska konsekvenser ändringen av tingsrättsnätverket och reformen av behandlingen av summariska ärenden har, och vid behov åtgärda eventuella problem. I samband med godkännandet av omstruktureringen av tingsrätterna godkände riksdagen ett uttalande där riksdagen förutsätter att regeringen bevakar effekterna av omstruktureringen av tingsrätterna och den eventuella reformen av behandlingen av summariska

tvistemål med särskilt fokus på den regionala tillgången till rättssäkerhet, fullföljandet av de språkliga rättigheterna, de ekonomiska konsekvenserna och utbudet av juridiska tjänster samt att regeringen lämnar lagutskottet en utredning i de här frågorna senast 2022.

Nordiska rådet / Anna-Maja Henriksson

I Nordiska rådet representeras SFP av riksdagsledamot Anna-Maja Henriksson (ordinarie) och riksdagsledamot Eva Biaudet (suppleant). Nordiska rådet är det officiella nordiska samarbetets parlamentariska organ. Rådet har 87 valda medlemmar från de nordiska länderna. Det primära målet för rådet är att Norden ska vara en bra region att bo, leva och arbeta i. Nordiska rådet samlas till två årliga möten; temasessionen och ordinarie sessionen. Det löpande politiska arbetet i rådet sker i utskott och partigrupper. Utskotten samlas till möte fem gånger i året.

SFP:s ledamöter i Nordiska rådet tillhör Mittengruppen, som samlar de medlemmar och suppleanter i rådet som tillhör centerliberala, gröna och kristdemokratiska medlemspartier. Anna-Maja Henriksson är ordinarie medlem i utskottet för välfärd i Norden. På utskottets agenda står ämnen som omsorg om barn, ungdom, funktionshindrade och äldre samt alkohol, narkotika och missbruksfrågor. Vidare handlar arbetet om jämställdhet, medborgarrättigheter, demokrati, mänskliga rättigheter och bekämpning av kriminalitet. Integration, migration och flyktingar hör också till detta utskott och det gör även bostadspolitik samt ursprungsfolkens villkor i Norden. SFP:s representanter i Nordiska rådet är även aktiva i den finska delegationen. Finlands delegation i Nordiska rådet har 18 medlemmar och lika många ersättare.

Temasessionen för 2017 hölls i Stockholm i början av april 2017 och hade som huvudsakliga tema förhållandet mellan Norden och USA. Det diskuterades hur den nya amerikanska administrationen påverkar de transatlantiska förbindelserna inom utrikes-, handels-, miljö-, och säkerhetspolitiken i Norden.

Nordiska rådet samlades till sin 69:e session den 31 oktober till 2 november 2017 i Helsingfors. På sessionen diskuterades bland annat det politiska initiativet till ett nordiskt e-medborgarskap som SFP har drivit framåt genom Mittengruppen. Vid sessionen i Helsingfors beslöt Nordiska rådet att införa en gemensam elektronisk identifikation som kan användas i kontakt med myndigheterna. Det här betyder i praktiken att folkbokföringsmyndigheterna i Norden godkänner varandras legitimation. Smarta digitala lösningar kan avskaffa gränshinder och skapa ett mera integrerat Norden.

SFP:s representanter i Nordiska rådet har drivit frågor som är viktiga för SFP, och har förutom initiativet till ett nordiskt e-medborgarskap drivit frågor om fri rörlighet i Norden, om Norden som integrerad region och samarbete mellan de nordiska länderna.

Kommunikationsutskottet / Mats Löfström

Under försommaren 2017 fortsatte kommunikationsutskottet behandlingen av regeringens proposition om ändring av postlagen. Postens volymer har sjunkit kraftigt de senaste åren i och med att samhället allt mer digitaliseras. Svenska riksdagsgruppen lanserade inför reformen en egen modell för postutdelningen, och modellen lyftes fram i utskottsbehandlingen. Riksdagsgruppens modell ville inkludera dagstidningarna i postens samhällsomfattande tjänster, för att säkerställa morgondistribution av tidningar samtidigt som det i kombination med att samtidigt sköta den allmänna postutdelningen skulle hasparat kostnader. Riksdagsgruppens modell fick inte tillräckligt med stöd, men riksdagsgruppens arbete innebar ändå att skrivningar och förbättringar om glesbygdsområdets (ex yttre skärgård) tillgång till post inkluderas i betänkandet. Riksdagen godkände regeringens förslag om ändring av postlagen i juni 2017. Riksdagsgruppen röstade emot förslaget.

Ett av verksamhetsårets tyngsta ärenden var lagen om transportservice andra del. Propositionen överlämnades till riksdagen i oktober 2017. Lagförslaget vill i kombination med lagen om transportservice första del skapa en digital tillväxtmiljö för transportservice i Finland. Den nya lagen ska göra det smidigare att koordinera kombinerade transporter med flera olika transportmedel, och detta medför bland annat ändringar i lagen om fordonstrafikregistret. Flera andra lagar föreslogs ändra samtidigt, bl.a. gällande yrkeskompetens hos lastbils- och busschaufförer samt godkännande av läkare

---

att verka som sjömansläkare. Svenska riksdagsgruppen anser att lagförslaget och dess substans är viktig, men under utskottsbehandlingen konstaterades propositionens utformning och språk vara så komplicerad att lagen kan bli mycket svårtolkad i praktiken. Kommunikationsutskottet genomförde därför ett massivt arbete med att förbättra lagförslagen och gjorde ett över 150 sidor långt betänkande med paragrafändringar, något som verkligen inte hör till vanligheten. Bland annat fanns i fyra lagförslag grova elementära lagberedningsmisstag om Ålands självstyrelsebehörighet. Det normala hade varit att riksdagen skulle återsänt förslaget för ny beredning, men på grund av tidsbrist var det inte ett alternativ eftersom lagen samtidigt behövdes för att rätta till avgörande felaktigheter i lagen om transportservice första del, som riksdagen redan godkänt men inte trätt i kraft. Lagförslaget är sannerligen inget exempel på smidigare lagstiftningsprocesser. Riksdagen godkände propositionen i mars 2018 tillsammans med ett skarpt formulerat uttalande. Uttalandet gällde lagförslagets språkdräkt och struktur, och man bad att statsrådet omformulera lagen bättre i propositionen till lagen om transportservice tredje del som ska avges till riksdagen hösten 2018.

Även förslagen om vägtrafiklag, ny lag om enskilda vägar och körkortslagens förnyelse har behandlats under verksamhetsåret. Förslaget till vägtrafiklag har som syfte att lätta upp regleringen i vägtrafiklagstiftningen och minska antalet enskilda bestämmelser. Samtidigt vill man att trafikreglerna ska samordnas i vägtrafiklagen, till skillnad från tidigare då de varit separata helheter. Förslaget till ny lag om enskilda vägar uppdaterar den befintliga 50 år gamla lagen för att bättre motsvara dagens behov och även i högre grad överlåta väghållningen till professionella aktörer. Syftet med körkortslagens förnyande är att förtydliga och lätta upp regleringen av körkortsutbildningen samt att främja användningen av nya alternativa undervisnings- och inlärningsmetoder. Svenska riksdagsgruppen har välkomnat målsättningarna med att förnya dessa lagar.

Medborgarinitiativet om ny lag för Malms Flygfält, Lex Malm, har även behandlats av kommunikationsutskottet. Utskottet konstaterade efter omfattande sakkunnigutlåtanden att flygfältet är ett betydande centrum för privat och hobbyflygverksamhet samt för privat luftfartsutbildning. Kommunikationsutskottet enades om ett utlåtande där man förutsätter att statsrådet vidtar åtgärder för att säkerställa ersättande flygplatsfunktioner när de upphör vid Malms flygplats. Det är viktigt att ett sådant ersättande flygfält är lätt tillgängligt med avseende på förbindelser och avstånd. Kommunikationsutskottet förkastade enhälligt medborgarinitiativet eftersom grundlagsutskottet konstaterat att det skulle behövt betydande ändringar för att kunna godkännas och att det till alla delar inte var förenligt med grundlagen. I riksdagens slutbehandling föreslogs ett uttalande som försvarade Malms flygfälts nuvarande verksamhet. Riksdagsgruppen röstade enhälligt för det uttalandet. Talmannen tillät dock inte någon omröstning gällande själva medborgarinitiativet eftersom det, i sin rådande form, bedömdes strida mot grundlagen.

Kommunikationsutskottet tog även ställning till medborgarinitiativet om att slopa sommartiden. Frågan regleras av EU eftersom alla medlemsländer inte kan vrida klockan åt olika håll olika tider eftersom det då skulle försvåra för den gränsöverskridande trafiken och inre marknaden. Efter sakkunnighöranden enades kommunikationsutskottet kring ett uttalande där man ber statsrådet att arbeta för att man på EU nivå slopar sommartiden. Motiveringen kring det baserade sig framförallt på folkhälsoexperters utlåtanden. SFP har också ett partidagsbeslut om saken och riksdagsgruppens medlem har därför agerat enligt beslutet. Kommunikationsminister Anne Berner har efter riksdagens beslut lyft upp frågan på EU nivå.

Mopedbilar har även behandlats av utskottet som ett eget ärende med höranden av sakkunniga. Vid sidan av dessa ämnen har även svenska riksdagsgruppens medlem i utskottet tryckt på lagberedningen för att tillåta längre fordonskombinationer, så kallade High Capacity Transport –fordon, på finländska vägar. Långa fordon skulle minska transportkostnaderna och miljöbelastningen vid frakt av exempelvis livsmedel.

Ett ytterligare kommunikationsutskottsrelaterat arbetsmoment under året har varit kommunikationsminister Anne Berners parlamentariska arbetsgrupp om trafiknät. Arbetsgruppen hade i uppgift att försöka hitta lösningar som svarar på de målsättningar som den nationella klimatpolitiken ställer på trafiken gällande utsläpp och sätt att skapa förutsättningar för automatisering och digital trafikservice. Arbetsgruppen fick också i uppgift att ta ställning till de reparationsbehov som fanns i vägnätet och dess finansiering. Svenska riksdagsgruppens medlemmar har varit Mats Nylund med Mats Löfström som ersättare. Arbetsgruppen tog inte ställning till användaravgifter på landsvägarna eller i gatunätet, som många anade att skulle lyftas upp i arbetsgruppen. I stället konstaterade man att behovet av avgifter bör utvärderas separat. Arbetsgruppens slutrapport godkändes i februari 2018, och i den föreslogs att transportnätet ska underhållas och utvecklas enligt en parlamentariskt beredd

plan för transportsystemet. En ny parlamentarisk arbetsgrupp har tillsatts för att styra beredningen av denna framtidsplan. I den arbetsgruppen representeras riksdagsgruppen av Mats Löfström med Mats Nylund som ersättare.

Kulturutskottet / Mikaela Nylander

Vårens och sommarens stora fråga i utskottet var reformen av yrkesutbildningen. Det är den största reformen av yrkesutbildningen genom tiderna. Innehållet reformeras, finansieringen förändras och antalet examina minskar.

Svenska riksdagsgruppen ser fördelar men också nackdelar eller stora utmaningar med reformen. För studeranden som redan tidigare erlagt kunskap är det bra och ändamålsenligt att få tidigare erlagd kunskap tillgodoräknad. Den individuella studieplanen erbjuder flexibilitet och erkänner att kunskap kan erhållas på många olika sätt. Inlärninng kan också ske på arbetsplatser.

En stor utmaning är att kunna trygga att alla som behöver verkligen får tillgång till närundervisning och det stöd och handledning som behövs för att kunna studera. Det är oerhört viktigt att varje studerande får den undervisning och handledning just den personen behöver. Det krävs resurser och prioriteringar för att kunna trygga detta.

En kontinuerlig och omfattande uppföljning och utvärdering av reformen bör göras för att kunna rätta till fel. I en så här omfattande reform uppstår säkerligen behov av revidering och justeringar

Kulturutskottet har också behandlat frågan om sänkta avgifter inom småbarnspedagogiken. Lagförslaget var ytterst välkommet i och med att det sänker avgifterna för tusentals familjer. Regeringen har också inlett ett försök öppet för villiga kommuner där man ger avgiftsfri småbarnspedagogik för en viss ålders barn.

Det lönar sig att hålla i minnet av småbarnspedagogiken drabbats av flera försämringar under innevarande riksdagsperiod i och med att regeringen gett kommunerna rättighet att förstora grupperna för barn över tre år samt att begränsa den subjektiva rättigheten till dagvård då ena eller båda föräldrarna studerar eller är arbetslösa.

Svenska riksdagsgruppen förespråkar en modell där samtliga barn fylla tre år har rätt till avgiftsfri småbarnspedagogik i 20h/vecka. Dessutom kombinerar vi detta med att införa 6+6+6-modellen och begränsa tiden för hemvårdsstödet. Eftersom nuvarande regering inte kommer att genomföra en familjeledighetsreform bör nästa regeringsprogram innehålla denna viktiga reform.

Efter denna period (och även förra periodens) alla nedskärningar valde kulturutskottet att under behandlingen av statsbudgeten för år 2018 att fokusera på jämlikhet inom utbildningen. Vi vet att vår skola inte längre klarar av att skapa jämlika förutsättningar för alla barn och unga, oberoende av deras bakgrund.

Frågan är en ödesfråga för hela vår nation. Kulturutskottet hörde landets ledande experter på området och frågan om jämlikhet är omfattande och går inte enbart att lösa inom utbildningssektorn. Attityder är viktiga och något har skett i delar av finländarnas attityder till skolgång och utbildning. Är det så att vi har allt flera människor som inte längre ser utbildning som en väg till ett bättre liv?

Ett litet plock ur de möjliga lösningar som föreslogs: vikten av närdaghem och -skolor betonas, samhällsplanering avgörande för att undvika segregering, möjligheten till positiv diskriminering i form av extra finansiering till områden som är i behovs av extra stöd, vikten av att engagera och lyssna på elever med olika bakgrund och sätt att lära sig, fungerande elevvård och kontinuerlig dialog mellan skolan, hemmet och andra för skolgången viktiga instanser.

Kulturutskottet skrev ett kritiskt betänkande till de regionala språkförsöken i och med att så många av de experter som hördes i utskottet var kritiskt inställda. De regionala språkförsöken avviker från principen om att inget barn i vår grundläggande utbildning ska tillåtas att välja ett ämne som senare kan behövas. Detta har varit den grundläggande principen för att kunna trygga jämlika förutsättningar för alla barn. De regionala språkförsöken skapar ojämlika förutsättningar och sitter mycket illa i ett i grundlagen definierat tvåspråkigt land med två nationalspråk.

Jord- och skogsbruksutskottet / Mats Nylund

Jord- och skogsbruksutskottet har under året behandlat flera viktiga ärenden. Statsrådets redogörelse om livsmedelspolitik Mat2030 begick en grundlig behandling i utskottet. Utskottet förutsatte i sitt betänkande att Finland bör främja en fungerande livsmedelsmarknad med lika konkurrensvillkor, vid behov genom lagstiftningsåtgärder. Den av jord- och skogsbruksministeriet i september 2017 tillsatta arbetsgrupp som fick som uppgift att bereda lagen om livsmedelsmarknaden, har sedermera föreslagit att det i Finland inrättas en tjänst som livsmedelsombudsman. Detta är ett steg i rätt riktning för att ingripa mot de missförhållanden som nu förekommer inom handeln.

Vad gäller skogsbruk har det under året blivit lättare att ta tillvara offentliga uppgifter om t.ex. avverkningar från Finlands skogscentral. Uppgifterna har varit offentliga från tidigare men det nya är att de nu ligger fritt tillgängliga på nätet. Skogens viktiga roll som kolsänka och som källa för förnyelsebar energi som kan ersätta fossila bränslen har fortsättningsvis diskuterats i och med att det på EU-nivå beslutits om hur man räknar ut skogens klimatpåverkan och vilka av bioenergens råvaror som godkänns som förnybara vid framställning av biobränsle.

Under vårperioden har jord- och skogsbruksutskottet fått ta del av statsrådets utredning gällande den kommande reformen av EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Utskottet understryker i sitt utlåtande att det är ytterst viktigt att reformen medför mindre byråkrati åt jordbrukarna och att jordbruksproduktionen måste kunna fortsätta i alla regioner i EU, även i de mindre bemedlade områdena. Likväl bör en tillräcklig finansiering säkerställas.

Flera ärenden om fiske har behandlats. På hösten fick utskottet ta del av statsrådets förslag till rådets förordning om att fastställa kvoterna för vissa fiskbestånd i Östersjön för 2018, bland dem laxen. I övrigt omfattade Svenska riksdagsgruppen statsrådets ståndpunkt, men vad gäller laxen var gruppen av samma åsikt som kommissionen och ansåg att kvoterna för laxen kunde ha varit större. Lagen om ett påföljdssystem över den gemensamma fiskeripolitiken har ändrats så att det bland annat ges en skyldighet att vid laxfiske göra en förhandsanmälan om landning av fångster. Av de mindre men ändå viktiga ärenden kan nämnas att fiskevårdsavgiften har höjts och att det har gjorts mindre ändringar i bestämmelser kring fiske i Tana-älven. Ändringarna är främst tekniska och handlar bland annat om hurdana avgifter de som säljer turismfisketillstånd kan ta. Diskussionerna i utskottet har präglats av den dåliga lönsamheten inom jordbruket och skördeskadorna under hösten 2017. Skördeskadorna hör till de gravaste i mannaminne. Som följd av höjda kostnader och skördeförluster uppskattas skördeskadorna till 100—150 miljoner euro. Diskussionerna i utskottet har tangerat på vilket sätt man kunde förbättra jordbrukarnas skydds nät inför liknande situationer i framtiden. Det system med frivilliga, marknadsbaserade försäkringar som enligt regeringen skulle ersätta skördeskadelagen som upphörde att gälla 2015 saknar i praktiken betydelse.

Finansutskottet / Mats Nylund

Finansutskottets största uppgift under året är budgeten. Svenska riksdagsgruppens bedömning av den ekonomiska situationen var den samma som regeringens. Vi valde att i vår skuggbudget balansera statsbudgeten med samma belopp som regeringen och utan att höja totalskattegraden. Svenska riksdagsgruppen visade att det går att uppnå samma slutsumma trots att vi gjorde helt andra prioriteringar än regeringen. Gruppens skuggbudget "Ett bättre alternativ" satsar på en familjepolitisk helhetsreform och den innehåller ett mångsidigt sysselsättningspaket. I den föreslår vi höjda biståndsanslag och åtgärder som förbättrar ekonomin för de mest utsatta, bland annat ensamförsörjare. Vi föreslår högre garantipensioner och mera personal inom äldreården. Vi motsätter oss nedskärningar i studiestödet och föreslår högre inkomstgränser för studerande.

Svenska riksdagsgruppen fick, trots ställningen som oppositionsparti, igenom en del av sina förslag. Bland dessa fanns bland annat 50 000 euro till Finlands Yrkesfiskarförbund och 125 000 euro till kvinnoorganisationer. Det österbottniska exportandelslaget Viexpo fick 200 000 euro. Trots aktiva försök lyckades gruppen inte i år heller säkra tilläggsfinansieringen för Folktinget.

På hösten behandlade finansutskottet en ändring av fastighetsskattelagen. Ursprungligen föreslog regeringen en tvångshöjning av de nedre och övre gränserna av fastighetsskatten, men under behandlingen gick finansutskottet med på Sfp:s linje om att enbart höja de övre gränserna. En tvångs-

höjning skulle ha kraftigt ökat på boendekostnaderna i hela landet och den skulle ha inskränkt i kommunernas självbestämmanderätt. Nu får kommunerna mer rum att själva få bestämma om en eventuell höjning av fastighetsskatten.

Regeringen har på vårt initiativ och i enlighet med partidagens beslut berett ett lagsförslag som gör det möjligt att beskatta vindkraftsparker som en helhet. Det handlar om en ändring gällande hur effektgränsen på 10 megavoltampere räknas, som definierar när ett vindkraftverk kan beskattas som kraftverk. Tidigare måste ett vindkraftsverks effektgräns överskrida 10 megavoltampere för att det kunde beskattas som kraftverk, nu beräknas effektgränsen utifrån den sammanlagda nominella effekten hos flera kraftverk. Ändringen ökar på kommunernas fastighetsskatteinkomster.

Av de mindre men ändå viktiga lagförslagen kan nämnas lagen om temporär återbäring av energiaccisen till jordbrukarna. Enligt förslaget stöder regeringen jordbrukare som lidit av svåra skördeskador under hösten 2017 med 25 miljoner, där summan betalas ut i 2018 som en återbäring av energiaccisen.

Social- och hälsovårdsutskottet / Veronica Rehn-Kivi

Under våren 2017 behandlades det stora lagpaketet med social- och hälsovårds- och landskapsreformen samt valfrihetslagen i utskottet. Behandlingen av dessa lagar och det nya förslaget för valfrihet har fortsatt också under våren 2018 och reformpaketet har varit det största ärendet i utskottet under året. På hösten började utskottet behandla förslaget till ny alkohollag. Delar av den nya alkohollagen trädde ikraft vid årsskiftet och gav bl.a. tillstånd till livsmedelsaffärer att sälja alkohol med upp till 5,5 procents alkoholhalt. Rehn-Kivi lämnade in en reservation om att inte godkänna detta med hänvisning till folkhälsoskadeeffekter. I utskottet behandlades också barnbidragets storlek som justerades så att ensamförsörjartillägget höjdes. Rehn-Kivi lämnade en reservation för en större förhöjning av bidraget. Utskottet gav också ett betänkande till förslaget om en indexjustering i folkpensionen. Under våren 2017 gavs medborgarinitiativet om eutanasi till utskottet, som flyttade behandlingen av ärendet till följande år. Betänkandet om initiativet ges i april 2018.

Förutom dessa ärenden tog Rehn-Kivi i juni initiativ till grundandet av en vaccinationsgrupp i riksdagen. Rehn-Kivi har fungerat som ordförande för gruppen, som under hösten 2017 och våren 2018 haft flera möten och hört olika sakkunniga. Bland annat ärenden om de regionala skillnaderna i vaccinationstäckningen och nationella vaccinationsprogram har varit på agendan.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet / Veronica Rehn-Kivi

I arbetslivs- och jämställdhetsutskottet behandlades också paketet med social- och hälsovårds- och landskapsreformen från ett personal-, sysselsättnings- och jämställdhetsperspektiv. Under våren var också medborgarinitiativet om förbudandet av sk.nollavtal uppe till behandling. Initiativet ledde till ett lagförslag, som utskottet behandlat under våren 2018. Förslaget syftar till att förbättra ställningen och anställningstryggheten för arbetstagare med varierande arbetstid. En annan stor fråga i utskottet gällde den så kallade aktiveringsmodellen där Rehn-Kivi lämnade in en avvikande mening. I den avvikande meningen poängterades att aktiveringsmodellen inte beaktar de olika förhållandena och avstånden i vårt land. Modellen är orättvis och ställer de arbetssökande i ojämlik ställning. Rehn-Kivi lämnade också in en lagmotion tillsammans med bl.a. Anna Kontula (v.) och Juhana Vartiainen (saml.) om slopandet av behovsprövning för personer som kommer till Finland utanför EU- och EES-området för att jobba. Under hösten 2017 behandlades också statsrådets framtidsredogörelses första del om bred förståelse av förändringarna i arbetslivet där arbetslivs- och jämställdhetsutskottet gav utlåtande till framtidsutskottet. Också flera arbetsavtalslagar behandlades i utskottet.

Utöver dessa ärenden deltog Rehn-Kivi i september i en nordisk rundabordsdiskussion om jämställda parlament, som hölls i Sveriges riksdag tillsammans med delegater från de övriga nordiska länderna. Till följd av detta har Finlands riksdag våren 2018 gjort en jämställdhetsenkät bland riksdagsledamöterna.

Ekonomiutskottet / Joakim Strand

I senaste års verksamhetsberättelse konstaterade undertecknad bl.a. att Ekonomiutskottet påbörjat behandlingen av statsrådets redogörelse om nationell energi- och klimatstrategi fram till 2030. I detta ärende hörde vi sammanlagt ca 50 sakkunniga och själva ställningstagandet som gavs i maj 2017 diskuterades länge och väl under våren. Utskottet föreslog bl.a. att man bör reformera stödsystemen för produktion av el och värme baserad på förnybara energikällor så att stöden styrs till de former för produktion av förnybar energi som är bäst med avseende på kostnadseffektivitet och att stödets och beskattningens konkurrensverkningar utvärderas och beaktas samt att man bereder det i strategin nämnda stödet som grundar sig på nya förnybara energikällor (högst 2 TWh) konkurrensbaserat och teknikneutralt så att inte bara vind-, sol- och CHP-produktion, utan också andra eventuella nya teknikformer faktiskt kan delta i en eventuell konkurrensutsättning. Intressant är att det nu i skrivande stund pågår en rätt intensiv diskussion både inom utskottet och inom regeringen om huruvida detta nya stödsystem överhuvudtaget bör sjösättas. En orsak är att mycket tyder på att det i verkligheten skulle bli ett nytt vindkraftsstöd - dvs. ingen äkta teknologineutralitet - och en annan orsak att det känns något bakvänt att instifta nya stöd samtidigt som en parlamentarisk arbetsgrupp har fullt upp med att skära ens lite i befintliga företagsstöd. I samband med nästa års verksamhetsberättelse är vi klockare.

Något som gläder är att Ekonomiutskottet även i samband med energi- och klimatstrategin lyfte fram vikten av att spegla själva verkställandet i relation till export och internationell värdeökning och att Finlands konkurrensfördelar och innovationspotential uttryckligen bör utnyttjas på marknaden för cirkulär ekonomi, smarta elsystem, energieffektivitet och lösningar som främjar möjligheterna för konsumenterna att medverka. Vidare är det viktigt att stärka nordisk och regional samverkan och samordning inom energimarknaden samt utreda förutsättningarna för att utarbeta en nordisk energi- och klimatstrategi. Exempel på övriga lagförslag och helheter som behandlats under det senaste året är främjande av användningen av biodrivmedel för transport, lagen om biodrivmedel och flytande biobränslen, förslaget till naturgasmarknadslag, ändring av kreditinstitutslagen, Business Finland, ikraftsättandet av det nordiska avtalet om samarbete i konkurrensfrågor, lagen om försäkringsdistribution samt lagförslaget om registrering av aktörer som bedriver indrivningsverksamhet.

Även om vårt land inte ännu gjort sig känt som någon stormakt gällande rymdaktiviteter kändes det smått historiskt då vi i Ekonomiutskottet hade möjlighet att avge betänkande gällande regeringens proposition om godkännande av konventionen om registrering av föremål som har sänts ut i yttre rymden samt förslag till lag om rymdverksamhet och därmed även om ändring av hittegodslagen. Avslutningsvis kan konstateras att Ekonomiutskottet är ett forum för goda diskussioner i god anda över partigränserna.

Utrikesutskottet / Stefan Wallin

Utrikesutskottet har under året fördjupat sig i frågor, som varit tongivande för den globala utvecklingen. Donald Trumps första år vid makten var huvudtemat då utskottet i slutet av 2017 besökte Washington DC och New York. Andra frågor som utrikesutskottet intresserat sig speciellt för är Brexit-förhandlingarna, det tyska förbundsdagsvalet, pågående frihandelsförhandlingar, kriget i Syrien, det ryska presidentvalet och i inrikespolitiken förslaget till spaningslagstiftning. I budgetutlåtande hösten 2017 ansåg utskottet enhälligt att nedskärningarna i Finlands biståndsbudget är bekymmersamma och uppmanade regeringen att utarbeta en färdplan för hur landet kan nå FN:s rekommendation om 0,7 procent av BNP.

Framtidsutskottet / Stefan Wallin

Framtidsutskottet bytte ordförande i mitten av februari då Stefan Wallin tog över efter Thomas Blomqvist. Utskottet, som i år fyller 25 år, har under året varit särskilt sysselsatt med utredningar och projekt i anslutning till ny teknologi. Bland utskottets egna projekt har det hört sakkunniga inom olika områden kring dystopi, dvs olika icke-önskvärda framtidsscenarier.

Ålandsbevakningen 2017–2018 / Mats Löfström

Svenska läkares allmänna tjänstgöring på Åland

I september 2016 gavs EU-direktivet om yrkeskvalifikationer. Direktivet ledde till en ny linjedragning av socialstyrelsen i Sverige vilket skulle komma att begränsa svenska läkares allmänna tjänstgöring (AT) på Åland. Många svenska läkare har tidigare gjort sin allmänna tjänstgöring, som är en del av utbildningen, på Åland. Ålands sjukhus har varit en populär plats som fått höga betyg i utvärderingar, samtidigt som dessa läkare försett Åland med ett tillräckligt antal läkare med svenskkunskaper, något det inte finns tillräckligt av i Finland generellt.

Samtidigt som den svenska Socialstyrelsens nya linjedragning skapades också ett problem i Finland i samband med då riksdagen implementerade direktivet. Riksdagens implementering gjorde nämligen det omöjligt för läkarstuderande i utlandet, ex. Sverige, att göra praktik i Finland i framtiden. Förändringen skulle ha slagit hårt mot Ålands Hälso- och Sjukvård och därför inleddes ett aktivt arbete med att få till stånd en lagändring i Finland samtidigt som Ålands landskapsregering försökte få Socialstyrelsen i Sverige att ändra sig.

Efter att Socialstyrelsen i Sverige ändrat sig återstod behovet av en lagändring i den finländska lagen. Svenska riksdagsgruppen arbetade mycket aktivt med saken, och familje- och omsorgsminister Juha Rehula uppgav våren 2017 att en lagändring skulle beredas för att göra det möjligt för Åland att fortsätta ta emot svenska AT-läkare. Under försommaren behandlades förslaget i Social- och hälsovårdsutskottet i snabb takt för att riksdagen skulle kunna godkänna lagändringen i maj 2017. Detta för att undanröja problemet innan sommaren 2017, då det annars hade blivit problem.

Studerandes bostadsstöd på Åland

Från år 2017 reformerades studiestödssystemet så att bostadsbidraget sammanslogs med det allmänna bostadsbidraget. Det innebar att studerande i fortsättningen skulle ansöka om allmänt bostadsbidrag hos Folkpensionsanstalten, medan studerande utomlands skulle fortsätta att ansöka om bostadsbidrag med sitt studiestöd. Bostadsbidraget är Ålands lagstiftningsbehörighet, vilket man inte hade tänkt på vid beredningen av reformen. Reformen riskerade därför skapa en situation där fastländska studerande inte skulle kunna vara berättigade till bostadsbidrag via det allmänna bostadsbidraget, eftersom det inte är statens behörighet på Åland, eller via bidraget för utlandsstuderande, eftersom Åland inte är utlandet. Dessa uppskattningsvis 200 studerandena riskerade att falla mellan stolarna på grund av en bristfällig beredning ur åländskt perspektiv där bl.a. Ålands landskapsregering inte alls hörts i beredningen. Svenska riksdagsgruppen och Mats Löfström arbetade aktivt för att få till stånd en förändring, och i mars 2017 meddelade undervisningsministeriet att man kommer föreslå en ändring av studiestödslagen som möjliggör att systemet kan fortsätta som tidigare, så att fastländska studerande kan lyfta bostadsbidrag trots att de studerar på Åland. Riksdagen godkände lagändringen i juni 2017 innan hela reformen trädde i kraft vilket gjorde att problemet kunde undanröjas innan den allmänna reformen kom i kraft 1 juli.

Åbo flygfält och räddningshelikoptrarna

Efter en flera år lång tvist om vem som ska bekosta flygledningen i Åbo nattetid, kunde man i november 2017 säkerställa att Åbo flygfält inte tvingas vara stängt mellan 01 och 06 på morgnarna. Svenska riksdagsgruppen arbetade aktivt för att förhindra att flygfältet skulle tvingas stängas nattetid, eftersom det har betydelse för Gränsbevakningens sjöräddningskapacitet i Åboland och på Åland. En nedläggning av flygfältet nattetid skulle ha förkortat den tid Gränsbevakningens räddningshelikoptrar har på sig att utföra räddningsarbete, eftersom de vid dåligt väder skulle tvingas att söka sig till ett reservflygfält i Helsingfors, Tammerfors eller Stockholm istället om flygfältet i Åbo skulle vara stängt. Gränsbevakningsväsendet har tidigare ensamt betalat kostnaden för att hålla flygfältet öppet nattetid. På grund av inbesparingskrav var det inte längre möjligt. Gränsbevakningsväsendet har även klagat över att kostnaden varit så hög. Tvisten löstes genom att flygledningskostnaden delas mellan Åbo stad med kranskommuner, landskapsförbundet och gränsbevakningen samtidigt som Finavia sänkte avgiften.

Arbetet med självstyrelse reformen

Den parlamentariskt sammansatta Ålandskommittén, under ledning av president Tarja Halonen, överlät sitt slutbetänkande till justitieministeriet i juni 2017 efter att ha arbetat i knappt fyra år. Slutbetänkandet är ett förslag till ny självstyrelselag för Åland som ska ersätta 1991 års självstyrelselag och blir den fjärde självstyrelselagen i ordningen. Ålandskommitténs förslag till självstyrelselag innehåller en residualprincip, som innebär att Ålands lagting lättare ska kunna ta över vissa lagstiftningsområden i framtiden. Bakgrunden till detta är att utveckla självstyrelsen, men också att säkra ålänningars svenskspråkiga service hos myndigheter. Ålandskommitténs slutbetänkande innehåller även ett nytt sätt att räkna ut avräkningsgrunden, den s.k. klumpsumman till Åland, som tidigare varit fastställd till 0,45 % av statsbudgeten exklusive belåning. Detta nya uträkningsätt tar befolkningsökning i beaktande vid fastställningen av avräkningsgrunden, vilket är på sin plats då Ålands befolkning ökat med dubbel hastighet jämfört med resten av landet sedan den senaste självstyrelselagen stiftades. Förutom dessa element innefattar Ålandskommitténs slutbetänkande även ett nytt sätt att räkna ut skattegottgörelsen, den s.k. flitpengen, till Åland. Finslipningen av den kommande propositionen om ny självstyrelselag bereds av en arbetsgrupp tillsatt av justitieministeriet. Regeringen planerar att överlämna lagförslaget till riksdagen i slutet av april. Ålands riksdagsledamot Mats Löfström har kontinuerligt träffat Ålandsminister Anne Berner och andra centrala aktörer i beredningsprocessen. I Ålandskommittén företrädde riksdagen av Anna-Maja Henriksson och Mats Löfström.

Sjöfartsstöden

Sjöfartens bemanningsstöd har varit i skottgluggen i den populistiska debatten kring företagsstöd. Bemanningsstöden är avgörande för att kunna bedriva passagerarsjöfart under finländsk flagg, något som är viktigt för försörjningsberedskapen och finländska sjöarbetsplatser. Svenska riksdagsgruppen har kraftfullt försvarat sjöfarten och dess intressen i den offentliga debatten och i riksdagsarbetet. Mats Löfström och Svenska riksdagsgruppen bidrar också till att rätta till de missförstånd kring bemanningsstöden som funnits i den rätt hätska offentliga debatten om företagsstöd.

EU parlamentsplatsen

I och med Storbritanniens pågående utträde ur Europeiska Unionen öppnades frågan kring en åländsk plats i Europaparlamentet, då Storbritannien lämnar 73 platser efter sig. Sipiläs regering har ursprungligen varit emot en fördelning av Storbritanniens platser, men under våren 2018 har regeringens linje ändrats till en positiv inställning gentemot att ta emot en ytterligare plats, då det blivit klart att Finland med hög sannolikhet blir erbjuden en sådan. Svenska riksdagsgruppen är för att denna plats i så fall tillfaller Åland, med hänvisning till bl.a. regeringen Matti Vanhanen som år 2009 gjorde ett principbeslut om att Ålands inflytande i Europaparlamentet bör stärkas. Majoriteten av EU medlemsländerna har uppgett att de stöder en fördelning av parlamentsplatserna, och i februari 2018 beslöt Europaparlamentets plenum att 27 av Storbritanniens ska fördelas mellan 14 medlemsländer, och att en av platserna ska tillfalla Finland. I skrivande stund inväntar man ett enhälligt godkännande av förslaget i Europeiska rådet och därefter ett formellt godkännande av Europaparlamentet. Svenska riksdagsgruppen har lyft frågan om en Åländsk parlamentsplats i såväl grundlagsutskottet som stora utskottet, och man har säkerställt att Ålands landskapsregering hörts i frågan. Mats Löfström har även skrivit ett brev till statsminister Juha Sipilä i frågan, och fört diskussioner med Ålandsminister Anne Berner och utrikesutskottets ordförande Matti Vanhanen. Svenska riksdagsgruppen fortsätter att arbeta aktivt för en åländsk plats i Europaparlamentet.

Interpellation om regeringens social- och hälsovårdsreform

Anna-Maja Henriksson 4.4.2017

Värderade talman,

Det är skäl att genast påminna om vad som har varit målet för hela vårdreformen. Vi har alla varit eniga om att reformen ska skapa en bättre tillgång till vården – alla medborgare ska behandlas på lika grunder. Andra centrala målsättningar har varit kortare köer och att patienten ska smidigt bemötas av sakkunnig vårdpersonal på rätt ställe.

I regeringens modell har förvaltningen fått en alltför dominerande roll. Svenska riksdagsgruppen tvivlar på att en ny förvaltningsnivå är det rätta svaret. Nu blir fokus på den gigantiska förvaltningsapparaten, inte på det som borde vara reformens entydiga mål: att göra tillgången till läkare och annan vårdpersonal enklare.

Det regeringen håller på att skapa, handlar inte om någon verklig självstyrelse för landskapen. Man konfiskerar pengarna och beslutsmakten från kommunerna och erbjuder statsstyrda landskap i stället – det är inte svårt att förutse att landskapen direkt från början kommer att brottas med ett stort demokratiunderskott.

Värderade talman,

Det finns de som undrat – bland annat omsorgsminister Rehula – varför SFP vill att socialvården och äldreomsorgen ska bli kvar hos kommunerna. Först vill jag säga att det inte borde vara en överraskning för någon att vi anser det. Det var vår åsikt under förra valperioden och det anser vi även nu.

Vi är mycket oroliga för vad som kommer att hända med socialvården, äldreomsorgen och för att inte tala om mödra- och barnrådgivningen vars framtid är fullständigt oklar. Varför ändra på ett framgångsrikt koncept som är känt världen över?

Minister Risikko och Samlingspartiet har i offentligheten fört fram tanken på att kommunerna och städerna borde få fortsätta producera vårdtjänster. SFP välkomnar tanken, men understryker att det borde gälla alla kommuner på lika villkor. Vi vill gärna se det som en öppning för att låta kommunerna fortsätta sköta socialvården och äldreomsorgen.

Värderade talman,

Svenska riksdagsgruppen anser att valfrihet som utgångspunkt är en bra sak. Men vad gör regeringen?

I stället för att utvidga systemet med servicesedlar – som skulle vara fiffigast och även gynna små hälsoföretag och tredje sektorn – väljer man att genomföra en mastig operation som man inte vet vad den leder till och som många experter varnar för.

Valfrihet kan förverkligas på tiotals olika sätt. Regeringen har valt att ta den svåraste vägen.

Enligt regeringens modell ska bolagisering av den offentliga vården ske i stor skala och allt på en gång. Vår grups entydiga slutsats är att regeringens valfrihetsmodell inte är ändamålsenlig. Den är för invecklad, den skapar massiv byråkrati och den hotar att höja vårdkostnaderna – trots att man försöker säga motsatsen.

Regeringspartiernas partiledare har inte övertygat då de i valtenter och andra sammanhang har försvarat sin valfrihetsmodell. Man har bland annat låtit förstå att det går att lagstifta så att ett litet företag i hälso-branschen ska kunna fungera som tidigare. Det som om regeringens ansvariga ministrar blundar för vad som redan håller på att ske.

Jag talade nyligen med en tandläkare i Österbotten som sedan fem år tillbaka har jobbat på en självgrundad privat tandläkarstation med 14 anställda. Hon har blivit kontaktad av flera stora vårdbolag som med tanke på vårdreformen vill köpa upp tandläkarstationen, men hon vill inte sälja utan hon vill fortsätta som tidigare i mindre skala och med personliga patientkontakter.

Budskapet är ändå att små stationer inte kan överleva efter reformen. Små kliniker och stationer, även väldigt lönsamma sådana, köps upp av jättarna varje vecka här i landet.

Värderade talman,

Är det en sådan här utveckling vi vill ha? Svenska riksdagsgruppen säger nej.

Nu behövs timeout. Det här är en stor och viktig reform. Ge tillräckligt tid för beredning och genomförande. Språkminoriteten behöver ett lagstadgat organ med verkligt inflytande på landskapets beslut.

Testa modeller i enskilda landskap och se hur de fungerar, innan man låter helhetsreformen avancera.

Nu är osäkerheten stor och expertvarningarna många. Jag tror att vi alla åtminstone kan vara eniga om att det borde vara förbjudet att spela hasard med folks hälsa.

Värderade talman,

Jag understöder förslaget om misstroende för regeringen.

Remissdebatt om planen för de offentliga finanserna 2018–2021

Mats Nylund 3.5.2017

Värderade talman,

Regeringen Sipilä har haft sin halvtidsöversyn av regeringsprogrammet och uppdaterat handlingsplanen för den offentliga ekonomin. Slutresultatet är svagt positivt, men ganska anspråkslöst.

Det syns tydligt att Sannfinländarnas urusla resultat och Centerns mycket svaga resultat i kommunalvalet har gjort att regeringen är mycket försiktig – för att inte säga handlingsförlamad.

Regeringens viktigaste mål, att öka antalet arbetsplatser och höja sysselsättningsgraden till 72 procent, kommer inte att uppnås trots att konjunkturerna nu svängt till det bättre. De flesta stora beslut som enligt sakkunniga skulle krävas för att nå dit har skjutits upp eller helt lagts på is.

Det blev ingen förnyelse av arbetsmarknaden med större möjligheter att sluta lokala avtal.

Det blev ingen förnyelse av familjepolitiken trots att det finns flera goda modeller som både skulle förbättra kvinnornas ställning på arbetsmarknaden och öka männens möjligheter att vara hemma längre med sina barn när de är små.

Det blev inga modiga skattebeslut som skulle minska på det ytterst höga skattetryck vi har på arbete i Finland. Och här måste man fråga regeringen: varför tar ni inte den chans som nu erbjuds?

Experterna är eniga om att vård- och landskapsreformen betyder att vårt skattesystem kommer att genomgå en radikal förändring. Borde man inte gripa chansen att samtidigt med denna omräkning göra andra skattebeslut som är vettiga och som minskar på den hårda beskattningen som vi har på arbete?

Värderade talman,

De åtgärder som regeringen ska ha beröm för är de sänkta dagvårdsavgifterna, som minskar på flitfällorna. Bra är även att man styr resurser för att förbättra kvaliteten på småbarnspedagogiken och stärker jämlikheten i landets grundskolor. Liksom ungdomssatsningarna.

Även försörjartillägget i studiestödet är välkommet, även om det inte räcker till för att kompensera de tidigare nedskärningarna i studiestödet. Detsamma kan man säga om satsningarna på Tekes och Finlands Akademi – de är helt nödvändiga, men kompenserar inte de tidigare kraftiga nedskärningarna av utbildningsresurserna.

Fastän vi alla vet att regeringens handlingsprogram är otillräckligt, så har regeringen paketerat åtgärderna så att det ser bra ut. Man talar vackert om olika korgar – för kompetens, tillväxt och sysselsättning, omsorg, förnyelse och säkerhet. Men räcker innehållet i korgarna till?

Svenska riksdagsgruppen hade hoppats tydligare riktlinjer för hur arbetsmarknaden ska förnyas och på vilket sätt småföretagsamheten ska stimuleras. På sikt behöver Finland även stärka utbudet av arbetskraft, vilket Sveriges förra finansminister Anders Borg betonade i sin Finlandsrapport som han för ett par år gjorde tillsammans med Juhana Vartiainen. Har regeringen medvetet glömt bort denna rapport?

Vi borde omgående slopa behovsprövningen av utländsk arbetskraft, särskilt nya startup-företag har krävt det. Men i stället gör regeringen upp sina kalkyler som utgår från mindre invandring. Det är sorgligt och en fullständig vanföreställning att tro att ett mer slutet Finland ska kunna erbjuda större välfärd och trygghet.

Värderade talman,

Regeringen har haft ambitiösa målsättningar att höja sysselsättningsgraden och få till stånd inbesparingar genom vårdreformen. Vid halvtidsöversynen presenterades ändå inga betydande åtgärder med tanke på sysselsättningen. Däremot satsas en miljard euro på de datasystem som ska rationalisera vården. De pengar som satsas på vårdreformen ter sig säkert nödvändiga, men samtidigt pratar man om att inbesparingseffekten av vårdreformen är tre miljarder.

Jag är säkert inte ensam om att tycka att detta förefaller något underligt. Man säger att sysselsättningen växer och att vi samtidigt får inbesparingar i miljardklassen fastän experterna betraktar det som en ren utopi. Bästa regeringen, hur har ni räknat för att få denna ekvation att gå ihop?

Värderade talman,

Särskilt när det gäller regeringens stora reform, vårdreformen, står mycket på spel, också finansiellt. När regeringen, vad jag förstår nästa vecka, ger sitt förslag till valfrihetsmodell måste de små- och medelstora företagens roll tryggas. Det är en katastrof – jag upprepar: en katastrof – om lagstiftningen inte skyddar verksamhetsförutsättningarna för små hälsoföretagen och tredje sektorn.

Vår social- och hälsovård får inte bli en tummelplats för de stora hälsojättarna – här måste regeringen se sitt ansvar och inte vara naiv.

Statsministern sa efter halvtidsöversynen att regeringen når sina mål om ekonomin växer med två procent. Det är bra med en optimistisk grundton, men vi vet att Finansministeriet förutspår en klart lägre tillväxt.

Men om Finland ska överträffa prognoserna måste vi ha en klar strategi i väsentliga framtidsfrågor. EU:s avfallsdirektiv och materialåtervinningsindustrin väntas ge tusentals nya jobb.

Delningsekonomi är också framtidens melodi. Populariteten med delningsekonomi ökar ständigt, men lagstiftningen hänger inte med. Finland borde vara mer proaktiv i att förnya lagstiftningen så att spelreglerna blir klara.

Vi bör satsa på nya branscher. Finlands ekonomiska utveckling beror i hög grad på hur företagen kan ta till vara innovationer och ny forskning. Bland annat energisektorns kraftiga förändring och Paris klimatavtal skapar stor potential inom miljöteknologi och cleantech, som vi ännu bättre bör kunna utnyttja.

Statsministerns upplysning om förändringarna i den utrikes- och säkerhetspolitiska samt i den EU-politiska omvärlden.

Stefan Wallin, 31.5.2017

Värderade talman,

”Det finns inte plats för känslobaserad populism då man funderar på Europeiska unionens framtid”. Så inledde statsminister Sipilä en artikel (Vieraskynä) i Helsingin Sanomat i början av mars i år.

Det är skäl att lyfta fram statsministerns starka markering: Det finns inte plats för populism. Svenska riksdagsgruppen anser att det är bra att det sägs tydligt.

Att statsministern i samma artikel säger att Finland stöder en realistisk medelväg är sedan en annan sak som inte är problemfri. Det ska jag återkomma till. Efter en stark populistisk våg som kulminerade i Brexit och valet av Trump till president i USA, är en optimistisk tolkning av de senaste månadernas val i Europa att populismen är på tillbakagång.

Vi såg det redan tidigare i presidentvalet i Österrike, men framför allt i parlamentsvalet i Holland, i vårt eget kommunalval, och nu senast i presidentvalet i Frankrike. Även om Marine Le Pen tog sig till andra omgången, sa fransmännen ett tydligt nej till den högerpopulism och det främlingsfientliga människoförakt som ligger bakom Front Nationals värderingar.

Är det kanske så att Europa hajat till efter Brexit och Trump? Minsann är det hög tid att de, som tror sig lösa svåra frågor med enkla svar, alternativa sanningar och direkta lögnar, lider nederlag i fria val.

Värderade talman,

Valet av Emmanuel Macron till president var också ett klart ställningstagande för Europa och ger välbehövligt bränsle för den viktiga debatten om unionens framtid.

Efter Le Pens klara förlust känns diskussionen om EU:s upplösning och förfall inaktuell. Det blåser optimistiska vindar i Europa. Dem skall vi fånga upp i politikens segel, både stora och små. Samtidigt skall vi minnas att många fortfarande saknar förtroende för Bryssel. Också detta måste vi klara av att hantera.

I höst, då också Tyskland förrättat sitt parlamentsval, bör Finland vara berett på att otakten, eller den flexibla integrationen, inom unionen ökar. Den hårda kärnan – om man nu vill använda ett sådant uttryck – med de sex ursprungliga länderna i dåvarande EEC, vill påskynda utvecklingen mot ett ännu fastare samarbete, medan en rad andra länder, såsom de relativt nytillkomna medlemmarna i Östeuropa, vill slå på bromsen och på sin höjd skynda långsamt.

Detta är ett fullt realistiskt scenario och därför finns det skäl att fråga statsminister Sipilä, om det räcker för Finland med det han kallar "en realistisk medelväg"? Eller behövs det något mer? Med en sådan strategi finns risken att Finland fokuserar på fel saker och hamnar i bakvattnet. Svenska riksdagsgruppen anser att Finland, tvärtom, skall ta en aktiv roll och gå i bräschen för att utveckla och stärka unionen. Vi kunde exempelvis vara vägvisare då det gäller att utveckla EU:s sociala pelare.

Svenska riksdagsgruppen understryker att medlemskapet i EU fortsättningsvis är det bästa sättet att ordna vår 100-åriga republiks relationer till omvärlden så att medborgarnas säkerhet och välfärd tryggas. Fler och fler medborgare börjar inse detta då man genomskådat den nationalistiskt färgade populismen, som inte har några lösningar att erbjuda. Isolationism, xenofobi och murar är inga lösningar. De är låsningar.

I Finlands aktiva EU-politik har Tyskland spelat, och spelar, en viktig roll. Ledaren för Finlands EU-politik, statsminister Sipilä, har uttryckt sin tillfredsställelse över att vår syn på unionens framtid överensstämmer med tyskarnas och att våra länder ser lika på frågan om möjligheterna att samarbetet fördjupas inom vissa områden i otakt.

Finland har alltid haft lätt med den tyska ledaren Angela Merkel. Därför är det också intressant att notera vad Merkel sade då hon i söndags analyserade den nya situationen som råder mellan Europa och dess långvariga allierade. Man behöver inte vara doktor i internationell politik för att förstå vad Merkel avsåg.

Vi får verkligen hoppas att den viktiga transatlantiska relationen inte tvittras sönder eller att Storbritannien efter sin olycksaliga folkomröstning glider ut i en bitter europeisk offside. Samtidigt skall vi minnas att det faktiskt är Storbritannien som valt att lämna EU – inte EU som valt att lämna Storbritannien.

Värderade talman,

Samtidigt som stämningarna, sammantaget sett, är mer ljusa inom Europa, är spänningarna desto större i det globala perspektivet. Med ledare som Putin i Ryssland, Erdogan i Turkiet och Trump i USA sätts utrikespolitiken på prov. De europeiska värderingarna för liberalism, respekt för mänskliga rättigheter samt avtalsbaserat multilateralt samarbete utmanas av denna trojka, som alla på sitt håll för en ytterst oförutsägbar politik. Läget blir inte bättre av att Nordkorea med sina propagandistiska raketexperiment ökar spänningarna i östra Asien.

Finland måste, som en välförankrad EU-medlemsstat med ett aktivt FN-engagemang, kunna navigera rätt också i denna föränderliga terräng. Det här ställer större krav på Finland att identifiera våra nationella och strategiska intressen, och formulera en politik som befämjar dessa intressen.

Ett sådant vitalt intresse är landets säkerhet, i bred bemärkelse. I dagens läge måste Finland också ha kapacitet att bekämpa och desarmera cyberattacker och annan lömsk hybridverksamhet. Kring denna del av försvarspolitiken spelar samarbetet inom unionen en central roll. Vi bör också se till att vi har en nationell spaningslagstiftning som fyller tidens krav. Vi har inte råd att vara blåögda. Bekämpningen av alla slag av terrorism är en gemensam angelägenhet för Europa och hela världen.

Vid sidan av de konventionella hoten ställs utrikes- och säkerhetspolitiken inför en lång rad andra okonventionella hot, som bland annat berör miljö och klimat. Mot den bakgrunden var det ett bakslag att president Trump vid det nys avslutade G7-mötet vägrade avslöja USA:s intentioner när det gäller klimatpolitiken och frihandeln. Det är för övrigt en intressant att paradox att ett land som Kina samtidigt talar varmt för både klimatpolitik och frihandel.

Det finns ett talesätt enligt vilket vi skall tänka globalt, men handla lokalt. Det är klokt sagt. Vi behöver handlingar, i stort och smått, som ökar förtroendet, samarbetet och det ömsesidiga beroendet, inte motsatsen. Här kan Finland som en liten nation med stora tankar föregå med gott exempel. Det kan vi också göra tillsammans med de övriga nordiska länderna, i enlighet med filosofin i det nyligen lanserade initiativet Nordic Solution for Global Challenges. Det bygger på dialog och partnerskap för att dela goda erfarenheter på samgällslivets varierande områden, från hållbar utveckling och jämställdhet till utveckling av trivsamma städer och livsmedelsproduktion.

Vi kan vara så starka vi själva vill vara. Tillsamman. Yhdessä.

Regeringens anmälan till riksdagen om förändringar i regeringens parlamentariska grund

Anna-Maja Henriksson, 19.6.2017

Värderade talman,

Redan som barn får vi lära oss att hålla oss till sanningen. Vi får lära oss att det är viktigt att kunna lita på varandra. Hela vårt samhälle bygger på förtroende. Det är ingen tillfällighet att vi finländare anses pålitliga, att vi är ett folk som står fast vid vårt ord. Ett folk som håller vad vi lovat. Det är mot den bakgrunden vi ska se på den senaste veckans händelser. Finland har ett politiskt system som traditionellt bygger på att regeringsmakten vilar på en tillräckligt bred parlamentarisk majoritet.

I början av förra veckan såg det ut som om statsminister Sipilä skulle ha tappat denna parlamentariska majoritet, men allt förändrades på ett drygt dygn, som minsann inte saknade dramatiska svängar.

För det första visades Halla-ahos sannfinska parti ut från regeringen. För det andra sprack den sannfinska gruppen mitt i tu och en ny riksdagsgrupp som kallar sig för Nytt alternativ såg dagens ljus.

Denna nya grupp svor direkt trohet mot regeringsprogrammet, vilket räckte för statsministern som aldrig fullföljde sin resa till Gullranda för att lämna in regeringens avskedsansökan. Istället förklarade Sipilä att regeringens krisen är över.

Jag beskrev detta sällsynta politiska drama som ett välregisserat avsnitt av tv-serien "House of Cards". Statsministern har förnekat att det skulle ha handlat om ett på förhand överenskommet manuskript.

Må så vara, men det är ändå inte helt ointressant vem som visste vad och när? För trovärdighetens skull är det viktigt att regeringens centrala ministrar berättar ärligt hur det var.

Vi har åtminstone sett att utrikesministern inte står bakom sina egna ord. Han vände kappan så att knapparna sprättade! I sin blogg förnekade han bestämt – med kraftfulla bibliska metaforer – att han aldrig någonsin skulle överge sitt eget parti! 10 dagar senare var det precis det han gjorde.

Vad säger det om trovärdigheten? Vilken bild ger detta av politiken?

SPF och svenska riksdagsgruppen vill veta sanningen.

Statsminister Sipilä, när blev ni medveten om Soinis plan B?

Utrikesminister Soini,

förstår ni att er trovärdighet idag inte är densamma som för en vecka sedan? Ni har svikit ert eget ord. Hur tror ni att finländarna ska kunna lita på era ord härefter. Finland är en rättsstat och sanning och ärlighet borde vara det som varar längst.

I historiens ljus kommer det som skedde förra veckans tisdag måhända ses som en mästerlig politisk manöver, men också, tyvärr som en manöver där den egna personliga ambitionen gick före allt annat och där man är beredd att offra sanningen för att nå sitt mål.

Värderade talman,

Då vi granskar händelseförloppet ur demokratisk synvinkel så var det verkligen inget drömresultat för demokratin. I val röstar människor förutom på person, också på ett parti. Nu söker statsministern förtroende i riksdagen för en regering som har en grupp som inte har mätt sitt understöd i ett allmänt val.

Det är ett verkligt svaghetstecken.

Statsministern hänvisar till att man från statsrådets sida kollade hos statsförfattningsexperter att manövern var korrekt. Även om det begärda utlåtandet är kort, är det bra att experternas slutsats har refererats i offentligheten.

Det har talats mycket om moral och människovärde under processens gång. Jag har tidigare sagt att jag tycker att det är bra att ledningen för Centern och Samlingspartiet satte ned foten och inte accepterade ett regeringssamarbete med Jussi Halla-aho.

Svenska riksdagsgruppen hoppas att dessa moraliska värderingar ska synas tydligare i regeringens politik. Det som gör att man tvivlar är att åsiktsgrunden inte har förändrats märkbart bara därför att tjugo avhoppare från Sannfinländarna nu kallar sig Nytt Alternativ.

Det enda som har hänt är att vi nu har två populistgrupper – den ena i regeringen och den andra utanför. Det är patetiskt att ledningen för Nytt Alternativ jämför sig med den Europainriktade Macrons nya parti i Frankrike.

Värderade talman,

Den nygamla regeringsbasen kommer att betyda att Sampo Terho som triominister fortsätter så mycket han täcks att bromsa europapolitiken. Bara för någon vecka sedan sa Terho i en intervju för Hommaforum att han stöder en folkomröstning om EU enligt samma modell som britterna.

Den här grundkonstellationen i regeringen gillas inte av Svenska riksdagsgruppen. Vi hade hoppats att Sipiläs och Orpos betoning av en gemensam värdegrund och en aktivare europapolitik, i samband med deras nej till Halla-aho, skulle ha varit en öppning till något nytt.

SFP skulle ha sett det som fosterländsk gärning att vara med om att revidera regeringsprogrammet så att tyngdpunkt åter skulle ha lagts på utbildningen, forskning och förnyelse av arbetslivet. Därtill vill vi gärna se att familjeledigheterna reformeras, invandringspolitiken humaniseras, flyktingkvoten skulle höjas och, naturligtvis, att europapolitiken aktiveras – allt detta har Centern och Samlingspartiet visat sig öppna för, men nu som förr begränsas de kraftigt av regeringens tredje, nationalist-populistiska, part.

Svenska riksdagsgruppen anser att det finländska samhället ska fokusera på möjligheterna, inte hoten och vi efterlyser ett samhällsklimat med större optimism. Vi tror också att den stora majoriteten finländare är mogna för en förändring.

Värderade talman,

Den nygamla regeringsbasen är sannerligen inget drömresultat för demokratin. Eftersom regeringen inte heller är beredd att revidera sitt regeringsprogram i tidigare nämnd riktning understöder Svenska riksdagsgruppen förslaget om misstroende.

Förändringarna i arbetslivet. Statsrådets framtidsredogörelse, del 1.

Thomas Blomqvist, 20.6.2017

Värderade talman,

Jag vill genast säga att det är bra att regeringen har gjort denna framtidsredogörelse. Som ordförande för framtidsutskottet tycker jag att det är nödvändigt att riksdagen fördjupar sig i ämnen som sträcker sig längre än de dagsaktuella frågorna. Dokumentet är ett viktigt instrument när vi söker vägar för en hållbar utveckling.

Det är åtminstone tre saker som det behövs förståelse för när arbetslivet förändras. För det första måste vi reformera den sociala tryggheten. För det andra måste vi få upp ögonen för vilka nya möjligheter miljöteknologin och den cirkulära ekonomin erbjuder. För det tredje måste vi modigt förnya vårt arbetsliv, till exempel genom att gå in för lokala avtal som bygger förtroende och dialog på arbetsplatserna.

En av redogörelsens viktigaste iakttagelser är att en spirande ekonomisk tillväxt – det som vi börjar se skymten av nu – inte längre nödvändigtvis garanterar en tillväxt i sysselsättningen som förut.

Ekonomisk tillväxt ger nya jobb, men samtidigt försvinner många av de traditionella jobben i och med digitaliseringen och robotiseringen. I regeringens papper hänvisar man till Världens ekonomiforum som säger att den pågående industriella revolutionen kommer att utplåna minst fem miljoner arbetsplatser i industriländerna före år 2020 – det är mycket och på kort tid.

Vi ska ändå akta oss för att skapa rädsla för framtiden. Också i ett historiskt perspektiv vet vi att all teknisk utveckling har fört med sig något gott. Arbetsplatser försvinner, men samtidigt öppnas nya möjligheter.

Delningsekonomin är en väg framåt. Här är det väsentligt att lagstiftningen, som bestämmer spelreglerna, hänger med. Här måste vi även ställa frågan vilka nya krav delningsekonomin ställer på socialskyddet.

Finland har också goda möjligheter att bli ledande inom den cirkulära ekonomin som spelar en viktig roll i den europeiska framtidsdiskussionen. Det handlar om avfallshantering, smarta lösningar för återanvändning, en hållbar livsmedelskedja och bioekonomiska kretslopp. Genom forskning och innovationer skapas förutsättningar för företag som söker de för oss så viktiga exportmöjligheterna. Den cirkulära ekonomin och våra nationella och internationella klimatåtaganden går hand i hand – ju bättre och mer långlivade våra produkter är och ju mer vi återvinner och återanvänder desto mindre avfall lämnar vi efter oss.

Värderade talman,

För att vi ska vara välutrustade att möta den brytning som är på gång i arbetslivet behövs en så god utbildning och bred bildning som möjligt. I det avseendet är regeringen på fel spår – vi kan inte ta bort så mycket resurser från utbildningen som regeringen har gjort om vi klara oss genom den här samhällsförändringen helskinnade.

Det är en stor omvälvning i samhället när arbetslivet förändras grundligt. Det finns många utvecklingsspår för framtidens arbetsmarknad och rider vi med på vägen kan vi styra brädet dit vi vill ha det. Det är en viktig insikt att vi kan vara med och leda förändringen och se till att vi fortsättningsvis strävar efter ett samhälle som ska vara jämlikt, jämställt och inkluderande.

Framtidens arbetsmarknad kräver också en reform av familjeledigheterna. Vi vill öka antalet kvinnor i arbetslivet och göra det lättare att flexibelt kombinera familj och arbete.

Framtidens arbetsliv – det ser vi redan nu – kommer att betyda att allt fler medborgare kommer att sysselsätta sig själv. Vi ska underlätta och uppmuntra egenföretagare. Men också egenföretagare och småföretagare ska ha rätt till social trygghet. Det här sociala nätet måste byggas ut. Också småföretagarens ställning måste beaktas då regeringen nu går in för att staka ut en totalreform av den sociala tryggheten.

De förändringar som nu sker och kommer att ske i dagens arbetsliv, tvingar oss till att se över vår syn på arbete. De resurser som lösgörs från olika branscher till följd av digitaliseringen kan kanaliseras till andra branscher där mänskligt arbete inte kan ersättas. Mänskliga insatser kommer att behövas också till sådant som vi inte ännu kan föreställa oss idag. Vi måste se över hur vi mäter ekonomisk tillväxt och ökad välfärd, då BNP inte längre är det instrument som ger oss den rätta bilden av verkligheten.

Planen för den offentliga ekonomin 2018–2021

Mats Nylund, 27.6.2017

Värderade talman,

Finlands ekonomi har efter många år av nolltillväxt äntligen visat tecken på återhämtning. Finansministeriet räknar i sina förnyade prognoser med en positiv tillväxt på 2,4 procent.

Det är bra och regeringen förtjänar beröm för sin ekonomiska politik.

Ändå är inte prognosen lika ljus för de närmste följande åren. Därför måste vi ärligt fråga oss varför ekonomin inte fortsätter att växa.

Det finns inget enkelt svar, men jag förenar mig med finansutskottets ståndpunkt: De utmaningar som den offentliga ekonomin står inför beror inte enbart på ett svagt ekonomiskt läge, utan beror på avsaknaden på strukturella reformer.

Svenska riksdagsgruppen anser att vi behöver flera strukturella reformer för att luckra upp flitfällor och för att förbättra sysselsättningen. Dessutom behövs naturligtvis satsningar på utbildning.

Vi har sagt det förr och vi säger det nu: Familjeledigheterna bör förnyas nu. Svenska riksdagsgruppen var förra hösten först ute med en familjepolitisk helhetsreform, som grundade sig på realistiska uträkningar. Trots att behovet av en sådan reform är uppenbart, är regeringen inte bara tveksam och försiktig, utan låter regeringens moralkonservativa grupp Blå Framtid styra.

Det här är en högst oansvarig hållning av regeringens två stora partier.

Alla är vi ense om att arbetslivet bör förnyas. Vi når inte en sysselsättningsgrad på 72 procent om vi inte förstår att reformera strukturerna och familjereformen är en viktig faktor för att stärka kvinnornas ställning på arbetsmarknaden, men också för att flexibelt kunna kombinera arbetsliv och familj.

Men, Svenska riksdagsgruppen har flera andra punkter på sitt sysselsättningspolitiska program som vi tyvärr inte sett regeringen gripa tag. När blir det dags för ett klart ställningstagande från regeringens sida där man klart och entydigt slopar behovsprövningen av utländsk arbetskraft. Många företag väntar på det, men jag tror att slopad behovsprövning skulle vara en viktig signal för hela samhället. Det skulle vara en positiv signal för ett öppet och dynamiskt näringsliv. Vi behöver mer optimism.

Värderade talman,

Vi har också efterlyst ett nationellt program för bättre arbetshälsa. En bättre arbetshälsa sparar miljarder, samtidigt som det förbättrar individernas livskvalitet. Också när vi konkret diskuterar planen för den offentliga ekonomin 3–4 år framåt, bör vi fråga oss hur vi kan sänka på sjukfrånvaron och hur vi kan minska sjuk- och förtidspensioneringarna.

Det är bra att finansutskottets betänkande lyfter fram barns och ungas välfärd. Svenska riksdagsgruppen är övertygad om att vettiga investeringar i mentalvård för unga är en av nyckelfrågorna för en bättre framtid.

För att komma till en mer hållbar ekonomisk politik, krävs målmedvetna åtgärder på olika plan. Det handlar både om små och stora satsningar.

Om jag här nämner en av de större, så är jag förvånad att regeringen uppenbarligen helt medvetet valt bort beskattningen som ett verktyg för att balansera den offentliga ekonomin. Svenska riksdagsgruppen anser att vi fördomsfritt även bör se över beskattningen. Vi tror på de dynamiska effekterna av att lindra beskattningen på vanligt lönearbete, och samtidigt försiktigt höja indirekta skatter och miljöskatter.

Småföretagande kan stimuleras genom många mindre åtgärder. En sådan är att staten via skatteförvaltningen erbjuder löneadministration för småföretagare. Någon tycker att det är en liten sak, men samtidigt vet jag småföretagarna borde få fokusera på att utveckla sitt företag, inte på papperskrig som man centralt kan sköta effektivare.

Finland ska också vara aktiv på EU-arenan för det gynnar vår tillväxt, vår sysselsättning och våra företag. Också med tanke på finansieringen av välfärdstjänster är det viktigt att verksamhetsförutsättningarna för exportindustrin är i skick.

Ett stort kapitel för sig i regeringens plan för den offentliga ekonomin är social- och hälsovårdsreformen. Vi vet att vi lever de mest avgörande veckorna nu beträffande vårdreformen. Här vill jag bara kort konstatera att det är ett vågspel utan like att gå vidare med vårdreformen.

Regeringen lever farligt i sin tro att denna reform på ett avgörande sätt ska lappa hållbarhetsunderskottet. Jag efterlyser fortfarande ett ärligt svar från regeringens sida - vad svarar regeringen på de ganska mörkdande

expertutlåtanden som säger att vårdreformen inte kommer att stävja kostnadsökningen med tre miljarder, utan tvärtom öka de offentliga kostnaderna för social- och hälsovården?

Vårt samhälle har inte råd med en felbedömning här.

Remissdebatt om budgetpropositionen för 2018

Joakim Strand, 20.9.2017

Fru talman, arvoisa rouva puhemies,

”Vi har ett nordiskt välfärdssamhälle, med sina förmåner och sin service, men vår sysselsättningsgrad är på sydeuropeisk nivå.”

Det här är ett citat av statssekreterare Martti Hetemäki. Det är inget nytt citat. Han sa det inför budgetbehandlingen för ett år sedan. Finansministeriets starke man Hetemäki kunde säga det igen, för det som behövs är en helt ny ambitionsnivå när det gäller sysselsättningsgraden.

Tyvärr, trots bättre tider, ligger sysselsättningsgraden fortfarande kring 70 procent. Inte ens med regeringens mål 72 procent – som inte verkar uppnås under valperioden – kommer vi nära en anständig nordisk nivå.

Svenska riksdagsgruppen håller med Hetemäki: sysselsättningsgraden måste upp till de övriga nordiska ländernas nivå och på sikt till 80 procent. Åland ligger redan på den nivån, och även på Österbottens exportkust ligger man nära 75 procent redan idag. Så omöjligt är det definitivt inte. I Sverige reformerades arbetslivet för över tio år sedan – faktiskt, under en socialdemokratisk regering – och där kan man nu njuta av frukterna i form av en sysselsättningsgrad på 77 procent.

Det är dock skäl för regeringen – också nu när det går bättre – att klart se de konkurrensfördelar vårt land har och våga satsa på de reformer som vår ekonomi behöver.

Det finns exempel på bra, aktiverande åtgärder i budgetboken – att det blir möjligt att använda utkomstskyddet för arbetslösa till att starta ett eget företag eller studier är ett sådant. I Svenska riksdagsgruppens sysselsättningsprogram har vi listat flera åtgärder och efterlyst en ny kultur med konstruktiva dialoger på själva arbetsplatserna. Gott ledarskap höjer motivationen och förbättrar arbetshälsan.

Det som däremot saknas i budgetförslaget är resurser för att genomföra en genomgripande reform av familjeledigheterna. Vi behöver en reform, som inte är något kostnadsneutralt ytskrap, utan det ska märkas att man investerar i framtiden, att man stärker jämställdheten och att man genom att satsa på familjerna bidrar till ett mer optimistiskt samhällsklimat och framtidstro. Fiffigast skulle vara att ta med oppositionen i beredningen – för nu behövs ett resultat som håller över flera valperioder.

Väsentligt är också att Finland återtar sin position som ett land där utbildning och forskning är utgångspunkten för vår framgång. Färsk OECD-statistik visar att Finland de senaste åren har tappat terräng.

Utbildningsåtgärderna i budgetförslaget räcker inte till med tanke på hur stora nedskärningar som gjorts tidigare och universitetens situation.

Det är också en ödesfråga av vi fortsätter att skapa likvärdiga förutsättningar i den grundläggande utbildningen för alla barn, oberoende av familjens socioekonomiska bakgrund.

Dropout-fenomenet särskilt bland pojkar är allvarligt och vi inte har råd att vara likgiltiga till det. Bland annat den här utmaningen togs upp då vår riksdagsgrupp på sommarmötet sammanställde tolv åtgärder för att hjälpa de mest utsatta grupperna i samhället.

Många i vårt samhälle kommer aldrig in på arbetsmarknaden och vi vet att 30-åringar sjukpensioneras på grund av mental ohälsa. Därför har SFP och Svenska riksdagsgruppen efterlyst ett omfattande nationellt program för den mentala hälsan. Vi hoppas regeringen tar lyra på vårt initiativ. Det kostar samhället nämligen miljarder att låta det bli ogjort, förutom allt det mänskliga lidande det innebär för de drabbade och deras anhöriga.

Personligen anser jag att de överskuldsetta – det handlar om inte mindre än 400 000 personer med betalningsstörningar – inte fått den uppmärksamhet problemet skulle kräva och därför noterar jag med tillfredsställelse att regeringen har tänkt göra något åt saken.

Svenska riksdagsgruppen fortsätter att efterlysa en vettig vård- och landskapsreform. Det är fortfarande dunkelt hur regeringen med reformen i praktiken ska genomföra en minskning av hållbarhetsunderskottet med 3 miljarder euro. Och om landskapen blir av, kräver vi äkta självstyrelse, så att landskapen själva kan fatta beslut om nivån på sin vård och påverka sin egen framtid.

Ärade talman,

*Under de kommande 20 åren kommer världen att förändras mer än den har gjort under de senaste 200 åren. Denna svindlande förändrings- och utvecklingstakt medför enorma möjligheter särskilt för ett litet och lätt-
rörligt land som vårt, som är både smart och kompetent. Finland har ett unikt tillfälle att vara den kraft som
tillför olika sektorer nya lösningar och nya koncept uttryckligen för morgondagens värld – där arbetsbegrepp
och logiken för att skapa ekonomiskt värde kommer att avvika betydligt från det vi är vana vid.*

*Vi måste aktivt säkerställa verksamhetsförutsättningarna för de sektorer och områden där exporten faktiskt
visar goda resultat, där det skapas industriellt förädlingsvärde och där företagen själva på marknadsmässiga
villkor satsar på forskning och utveckling. Inom olika regioner konkurrerar företagskluster och värdekedjor
dagligen globalt.*

*Låt mig slutligen referera en färsk artikel i tidskriften Economist: Enligt konsultbolaget PWCs bedömning
kommer tillväxt relaterad till artificiell intelligens att öka världens sammanlagda BNP med 16 000 miljarder
dollar före utgången av 2030. En allmän bedömning är att enbart globala investeringar i energiteknik år
2030 kan överskrida 1 200 miljarder euro. Det handlar om så stora kakor att det kan vara lönt att ta för sig
också mindre tuggor av dem. Men det kräver ett djärvt grepp, fokuserade satsningar på forskning och utbild-
ning och att vi fördomsfritt kopplar upp oss mot internationella nätverk och strategiskt viktiga värdekedjor
– utöver god service och en trygg livsmiljö. Det hundraåriga Finland har alla förutsättningar för detta.*

Remissdebatt om statsrådets klimatpolitiska redogörelse 2030.

Anders Adlercreutz, 27.9.2017

Arvoisa puhemies, ärade talman,

*Nancy, Katrina, Irma, José. Torka i Syrien som leder till oroligheter och inbördeskrig. Permafrosten smälter i
Sibirien och hotar att accelerera klimatförändring. Öknen sprider ut sig i Afrika och allt fler människor kan
inte mera hitta sin utkomst i det land de vuxit upp.*

*Ingen kan mera blunda för det som händer inför våra ögon. Vi behöver åtgärder på lång sikt, men framförallt
redan nu. Det behövs omedelbara åtgärder.*

*Statsrådet klimatpolitiska plan på medellång sikt är ett konkret, välstrukturerat dokument som tar fasta på
de utmaningar vi har. Klimatneutralitet 2045 och kraftiga nedskärningar före 2030.*

Det här är allt gott och väl – frågan är väl bara hur den skall verkställas. Finns det en vilja och är vi nu på rätt väg?

Det finns mycket som tyder på att vi inte ser allvaret. Att vi bara ser delproblem och blundar för helheten.

*Vad gör vi idag? Vi dirigerar om intäkterna från handeln med utsläppsrätter tillbaka till industrin. Vi behandlar
beskattningen av drivmedel, inte ur en klimatsynvinkel utan som regionalpolitiska spelknappar. Vi ser budget-
bokens satsningar på kollektivtrafik som en fiskal övning, när vi borde se dem som en del i vår klimatpolitik.*

Deloptimering räcker inte, utan här krävs helhetstänkande.

*Och de som vågar anta utmaningarna går ut som segrare även ekonomiskt sett. Svaveldirektivet höjde tem-
porärt kostnaderna, men det gav också nya möjligheter för den finska cleantech-industrin. På samma sätt
kommer det att gå för dem som vågar se objektivt på de utmaningar vi nu står inför.*

*Den stig som vi går på idag leder inte till vårt mål – utan mera åtgärder behövs. Planen redogör förtjänstfullt
för de olika alternativen.*

Det gäller att ha både ett kort och ett långt perspektiv.

Trafiken är den enskilt största frågan i ansvarsfördelningen.

*Regeringen tror på sina bioenergisatsningar. Men frågan är om volymen och omfattningen är realistisk. Att
producera ett bränsle med låg verkningsgrad för motorer med låg verkningsgrad är inte en hållbar väg.*

*Biobränslen behövs för den tunga trafiken. Den behövs för flygtrafiken. Men personbilstrafiken måste stödja
sig på andra lösningar.*

*Samtidigt är det klart att biobränsle i ett kort perspektiv inte är klimatneutralt. Vi måste så snabbt som möj-
ligt få ner alla utsläpp.*

*Svenska riksdagsgruppen och SFP anser att vår personbilspark utan dröjsmål borde övergå från förbrän-
ningsmotorer till elmotorer. Regeringens mål på 250 000 elbilar år 2030 är inte speciellt ambitiöst om man
jämför med föregångslandet Norge som samma år siktar på att 60 till 100 procent av alla personbilar som
kommer ut på marknaden är elbilar.*

Därför är det viktigt att vi så snabbt som möjligt bygger ut ett laddningsnät.

Ärade talman,

50 procent av våra primära resurser går till byggande. 40 procent av våra utsläpp hänför sig till våra byggnader. Det har en stor betydelse hur och i vilket material vi bygger, och hur vi bor.

Ett kilo trä binder till sig 1,8 kilo koldioxid. Ett småhus i trä har bundit till sig 30 ton koldioxid. Lika mycket som 10 år av genomsnittlig bilkörning förorsakar.

Att satsa på träbyggandet är en klimatåtgärd. Därför är det av största betydelse att regeringen ser över lagstiftningen och luckrar upp normerna för träbyggandet.

I synnerhet då det är uppenbart att vi kommer att öka på avverkningen i våra skogar, på ett sätt som på kort sikt halverar vår kolsänka, är det viktigt att det trä som vi tar ut ur skogen går till långvariga träprodukter.

För att vi ska kunna anpassa oss till jordens bärkraft måste vi globalt övergå till en kolneutral cirkulär ekonomi. Som vi konstaterat kräver detta en radikal omvälvning av trafiken, inte minst. Men också mindre åtgärder i klimatplanen är viktiga, som exempelvis det gemensamma programmet för att främja mobilitet till fots och med cykel. I våra städer behöver vi högklassig planering, fortsatt god nivå på kollektivtrafiken och andra åtgärder som bygger på en ökad klimatmedvetenhet.

Interpellationsdebatt om spårtrafiken nu och i framtiden

Mats Nylund, 3.10.2017

Ärade talman,

Beslut om att öppna järnvägspersontrafiken för konkurrens är motiverat. Konkurrens är, rätt genomförd, bra. Kravet att öppna för konkurrens härstammar från EU:s fjärde järnvägspaket och det är i sig bra att minister Berner har varit aktiv i saken.

Att utveckla tågtrafiken sunt och användarvänligt är centralt för Svenska riksdagsgruppen och SFP. Vi har inte råd med några felsteg här. Det som bekymrar oss är att regeringens planer för att tidigarelägga konkurrensutsättningen inte övertygar.

Här vill jag understryka att detaljerna inte är irrelevanta. Tvärtom är det detaljerna som kan vara avgörande för om konkurrensutsättningen lyckas. Tågen som transportmedel påverkar många människors liv och vardag. Därför bör man kunna lita på att tidtabellerna håller och att tågen stannar på stationerna.

Vi anser det klokt att riksdagen i detta skede diskuterar den tilltänkta processen. Det är nu vi vill ha svar av regeringen, innan vi glider in i en process som senare kan vara svår att korrigera.

Det säger sig självt att konkurrensutsättningen bör genomföras så att tågtrafiken ökar sin popularitet som färdmedel. En annan målsättning bör vara att servicenivån säkerställs och att biljettpriserna hålls på en rimlig nivå.

I ett avlångt land som Finland – som dessutom har en annan spårbredd än resten av EU – är det inte så enkelt att genomföra en konkurrensutsättning av spårtrafiken.

En helt fundamental förutsättning för att konkurrensen ska fungera är att vi måste förbättra kapaciteten på vårt järnvägsnät. Som vi konstaterar i interpellationen: Utan investeringar finns det inte rum för tillväxt för nya operatörer på vårt huvudsakligen enspåriga bannät. Vi behöver dubbelspår, inte minst på Kustbanan. Den största flaskhalsen för både passagerar- och godstrafik är Stambanan mellan Helsingfors och Tammerfors. Om vi verkligen vill utveckla järnvägen som vårt mest klimatvänliga kommunikationsmedel måste kapaciteten på Stambanan förbättras.

Bristen på ledig spårkapacitet när det gäller lokaltågen i Helsingforsregionen är skriande.

Mot den bakgrunden är det förvånande hur litet regeringen i sin plan för öppen konkurrens talar om hur spårnätets kapacitet ska förbättras. Vad svara regeringen konkret på detta? Svenska riksdagsgruppen anser att regeringen borde utarbeta en mekanism som säkerställer att det kontinuerligt görs investeringar i bannätet.

Ärade talman,

I förra fredagens nummer av Financial Times konstaterades klarsynt att det finns bevis på att avslutade statliga monopol har fungerat på vissa marknader, men inte på andra.

Vi vet alla att konkurrensutsättningen av järnvägspersontrafiken är ett krävande projekt och då är det, som jag sa, högst relevant att detaljerna görs rätt.

Det är av största vikt att man i den nya marknadsmodellen har avtal som förpliktigar företagen att säkerställa servicen. Målet ska naturligtvis vara att trygga tillgången till persontrafiktjänster på järnvägarna i hela landet.

Det är viktigt att VR bevaras som en stark aktör inom spårtrafiken också efter genomförd konkurrensutsättning. Ett statligt inflytande för att utveckla järnvägstrafiken behövs. Regeringen vill spjälka upp VR-Group Ab i tre skilda bolag. Är det nödvändigt med ett skilt materielbolag och ett skilt bolag för service- och underhåll? Här vill vi höra vilka välgrundade motiveringar regeringen har.

Till sist: Villkoret för att konkurrensutsättningen ska kunna genomföras är god lagberedning. Regeringen har inte alltid varit så bra på att lyssna på experter. Det får ju inte vara så att man selektivt lyssnar på de rådgivare och konsulter som ger de svar som man själv önskar och slår dövörat till för kritikerna?

En förutsättning för att en konkurrensutsättning av tågtrafiken ska lyckas är att det görs betydande investeringar i bannätet så att spårkapaciteten tryggas. Svenska riksdagsgruppen anser att denna förutsättning inte uppfylls och att regeringen inte presenterat en hållbar lösning för att åtgärda detta. Under beredningen har regeringen inte opartiskt beaktat olika experters synpunkter. Regeringen har inte heller förmått presentera en trovärdig helhetsplan för att öppna tågtrafiken för konkurrens.

Mot den bakgrunden stöder vi förslaget om misstroende.

Debattinitiativ om svenska riksdagsgruppens alternativa budget för 2018

Stefan Wallin, 15.11 2017

Arvoisa puhemies, ärade talman

Politik handlar om värderingar. Det är alltid möjligt att välja annorlunda, också nästa år. I den alternativa budgeten visar SFP att det är möjligt att göra ansvarsfull, trovärdig ekonomisk politik, utan massiva och kortsiktiga nedskärningar i till exempel utbildning, studerandes utkomst eller bistånd. Genom värde val är det också möjligt att förverkliga för samhället nödvändiga reformer. Utan att öka statens skuldsättning mer än vad regeringen gör.

SFP vill att den vanliga löntagaren får mer i handen. Arbete och flit ska belönas. Beskattningen ska alltid sporra till arbete och företagsamhet. Vi är också övertygade om att hushåll som har mer disponibla inkomster sätter fart på vårt lands ekonomi. Vi föreslår därför lättnader i förvärsinkomstbeskattningen, mer än vad regeringen gör. Vi möjliggör detta genom en försiktig 0,5 procentenheters moms.-höjning. Vi sänker alltså skatten på arbete och höjer lite skatten på konsumtion. I det här skedet vill kanske någon påpeka att en moms.-höjning är ett dåligt alternativ för lågavlönade, pensionärer och studerande. Det vore fallet, ifall det enbart skulle handla om en moms.-höjning utan några andra åtgärder. Nu är det inte så. Vi höjer garanti-pensionen och barnbidragets ensamförsörjartillägg mer än vad regeringen gör, vi avskaffar indexfrysningen av folkpensionen och vi höjer studiepenningen. Dessa åtgärder är delar av ett större åtgärds paket för att förbättra situationen för de som har de allra sämst ställ i samhället.

Riksdagens utredningstjänst har gjort en utredning som visar att i förhållande till regeringens förslag ökar vårt alternativ de disponibla inkomsterna i alla inkomstdeciler, och särskilt i de två lägsta, det vill säga för de med allra lägsta inkomsterna. Vårt alternativ ger alltså mer i handen för den som arbetar, men är samtidigt socialt rättvis. Vi tycker att det är rätt att en närvårdare får 330 euro och en pensionär med låga inkomster 120 euro mer i handen nästa år.

Ärade talman,

Med tanke på den sociala rättvisan är det ännu skäl att nämna de studerande. Regeringen har skurit en fjärdedel av studiepenningen. Ingen annan grupp i samhället har hamnat ut för såhär stora nedskärningar i sin utkomst. Också här skulle vi välja annorlunda. Studiestödet har alltid varit viktigt för SFP. Som kulturminister var jag själv med att höja såväl studiepenningen som studiestödets inkomstgränser. SFP var med och skapade det studiepenningsbaserade studiestödet. I vårt alternativ höjer vi studiepenningens belopp tillbaka till den tidigare nivån. Dessutom höjer vi studiestödets inkomstgränser med 50 procent. Här handlar det också om att flit och arbete ska belönas, inte bestraffas.

Vi anser fortfarande att en avgiftsfri och kvalitativ utbildning samt en högklassig forskning är nyckeln till Finlands framgång. Vi godkänner inte de massiva nedskärningarna i universitetens och högskolornas anslag, frysningsen av universitets- och yrkeshögskoleindexet eller otillräckliga resurser till Business Finlands forskningsanslag. Därför föreslår vi betydligt större anslag till högskoleutbildning och forskning. SFP vill också uppmärksamma grundskolan. Detta eftersom vi vet att familjens socioekonomiska ställning har fått en allt större betydelse för skolframgången. Vi vill hejda denna utveckling och ge alla barn lika förutsättningar att klara sig. Därför föreslår vi höjda anslag för att öka jämlikheten inom den grundläggande utbildningen. Det här är en grundläggande framtidsfråga för Finland.

Ärade talman,

De nya arbetsplatserna i Finland skapas framför allt i de små- och medelstora företagen. Många av dem är familjeföretag, där en smidig generationsväxling är en förutsättning för att affärsverksamheten ska fortsätta. En lyckad generationsväxling är således också en sysselsättningsfråga. En av de största utmaningarna vid generationsväxlingarna är beskattningen. Därför föreslår vi att generationsväxlingar som genomförs i familjeföretag helt befrias från arvs- och gåvoskatt. Med detta stöder vi uppkomsten av nya arbetsplatser.

Utöver detta föreslår SFP ett mångsidigt sysselsättningspaket, där en av grundpelarna är den familjepolitiska helhetsreformen. Det är bra att också regeringen nu äntligen utreder förnyandet av familjeledigheterna. Regeringens kostnadsneutrala utgångspunkt övertygar dock inte. Det blir knappast någon märkbar förbättring, utan beredskap att satsa ordentligt i reformen. Vi tycker att reformen får och ska också kosta. Här handlar det också om prioriteringar. SFP föreslår en tredelad familjepolitisk helhetsreform som består av en reform av familjeledigheterna enligt 6+6+6 modellen, reform av hemvårdsstödet och att varje barn som fyllt tre år har rätt till fyra timmar avgiftsfri småbarnspedagogik. Vi vill göra det lättare att kombinera familj och arbete, samt minska löne- och pensionsskillnaderna mellan kvinnor och män. Samt förbättra pappornas möjligheter till familjeledigheter. SFP var med och skapade den subjektiva dagvårdsrätten. Sipiläs regering skrotade den. Därför vill vi i vår reform trygga alla barn en rätt till kvalitativ småbarnspedagogik.

Ärade talman,

Det är inte en överdrift att säga att psykisk ohälsa är ett nytt folkhälsoproblem för oss. De förorsakar årligen kostnader i miljardklass för samhället. För att inte tala om det mänskliga lidande som enskilda människor och deras anhöriga tvingas genomgå. Trots detta har den mentala hälsan blivit i skymundan i vårdreformen. Därför föreslår vi ett långsiktigt nationellt program för mental hälsa, men också omedelbara satsningar på tidigt ingripande och ett tillräckligt antal psykiatriska sjukvårdare vid hälsocentralerna. Anmärkningsvärt är att också Centralförbundet för Mental Hälsa krävde nu i lördags att mentalvårds- och psykoterapitjänster bör tryggas bättre än för tillfället i samband med vårdreformen. Bästa regering hur förhåller ni er till SFP:s förslag om ett långsiktigt program för mental hälsa. Och även annars, bästa regering, så hoppas jag att ni förhåller er öppet till vårt förslag. Som tidigare ansvarig minister för upphovsrättsfrågor kan på vår grupps vägnar intyga att vi avsäger oss alla upphovsrättsliga anspråk och ger vårt bättre alternativ fritt till regeringens förfogande.

Debatt om statsministerns upplysning om aktuella EU-ärenden

Eva Biaudet, 22.11.2017

Ärade talman,

Finland borde ta en aktivare roll i utvecklingen av EU.

Det är en paroll som vi har hört flera gånger, också redan under dagens debatt. Också statsministern, som har det ledande ansvaret för Finlands EU-politik, har i sin upplysning slagit fast att Finland ska ha en aktiv roll.

De senaste dagarnas händelser har gjort denna debatt bara viktigare. Vi ser brexit, men också en instabil politisk situation i Tyskland där Angela Merkels framtid är på spel. Det finns ett politiskt tomrum att fylla – och med rätt politik kunde våra nordiska länders roll stärkas. Vi kan fylla detta tomrum.

Vad är det då som, de facto, hindrar Finland att ta en aktivare roll i ett EU som nu målmedvetet söker sin nya identitet?

Jag vill särskilt lyfta fram två faktorer som gör att Finland liknar mera en försiktig nejsägare än en aktiv förnyare.

Det första handlar om vi i grunden har en alltför smalspårig syn på EU med ensidig tonvikt på ekonomi. Det andra handlar om regeringens sammansättning.

Det första är ett problem för Finland. Populisterna missar ingen chans att framhäva hur dyrt detta samarbete blir för Finland, men också seriösare bedömningar mäter värdet i detta samarbete alltför ofta enbart pragmatiskt, i pengar.

Det är klart, vi ska inte vara naiva: varje medlemsland ser till sin egen ekonomiska nytta – och i ett vidare perspektiv är det odiskutabelt att euron har gagnat Finlands ekonomi – men är det så att Finland nu inte ser något mer i EU?

Var finns engagemanget för de europeiska värdena? För oss borde det handla om att ta ledarskap i ett socialt och jämställt Europa. Vi borde tala om utbildning, invandring och Europas ställning i världen. Vi borde kunna verka för konfliktlösning och ge tyngd åt klimatpolitiken.

Har vår regering tagit initiativ för att föra dialog och skapa nya mekanismer för att försvara rättsstaten? I dagens Europa är rättsstaten under hårt tryck, i länder som Polen och Ungern, men inte bara där. Vår europapolitik borde vara ett alternativ till de inkräkt nationalistiska inriktningar som bedövar många europeiska samhällen i dag.

Om två år tar Finland över ordförandeklubban i EU. Vi borde snarast möjligt få fram ett ambitiöst program som förbereder våra initiativ under ordförandeskapet.

I slutet av förra veckan höjde statsminister Stefan Löfven Sveriges Europaprofil med Göteborgsdeklarationen om de sociala rättigheterna. Det är den här typens proaktiva och positiva utspel jag saknar från Finlands sida.

Internationellt ser man med respekt på utbildningen i Finland. När kommer vår regering med ett aktivt utspel i likhet med Löfven och lyfter fram exempelvis den fria rörlighetens betydelse för studentutbytet och jämlika förutsättningar till utbildning?

Ärade talman,

Den andra faktorn som jag nämnde, var att regeringens sammansättning är en sak som i praktiken gör det svårt för Finland att ha en aktiv och innovativ profil.

Alla vet att det är svårt att köra bil med handbromsen på.

Vi vet vad Europaminister Sampo Terho och hans blå parti i grund och botten tänker om EU. Regeringens försäkran om en aktivare EU-politik klingar därför ihålligt. Det finns för många tysta nej i regeringskorridorerna – för att Finland alls ska framstå som en trovärdig innovativ aktör i EU:s kärna.

Senast har flera finländska europaparlamentariker kommit med hård kritik mot Finlands och europaministerns snäva syn på hur EU:s budget borde bantas ned, till följd av Brexit. Risken är att vi skjuter oss i foten genom att också kräva att kohesionsstödet ska minska – ett projektstöd som är en viktig resurs för exempelvis högskolorna i östra och norra Finland och andra regioner i Europas utkanter.

Vi ska heller inte glömma att EU från början också varit en viktig konstruktion för freden i Europa, Därför är det välkommet att Finland är med på ett konstruktivt sätt i diskussionerna om ett utvecklat EU-försvarssamarbete.

Ja – vi vill ha mer Europa, inte mindre. Vi vill ha fler ledare som vill försvara våra gemensamma värderingar, som vill respektera våra gemensamma avtal för människovärdet och som vill kämpa för att solidariteten mellan våra länder betyder någonting.

Bara ett sådant Europa är starkt nog att ta ledarplats globalt. Någonting som behövs nu mer än på länge, då vi ser ett mer inåtvänt USA. Det gäller fattigdomen i världen, klimatförändringen, konflikter och människor på flykt. Det är oerhört viktigt att Tyskland och Frankrike, men också vi andra, kan uppvisa ett ledarskap med stor EU-ambition. Finlands ordförandeskap skall tydligt visa detta.

Jubileumsplenium för den 100-åriga självständigheten

Anna-Maja Henriksson, 5.12.2017

Republikens president, Ärade talman,

”Laillisuus, kansanvaltaisuus ja edistys.” ”Laglighet, medbestämmande och framsteg”.

Detta motto hade K.J. Ståhlberg, det självständiga Finlands första president som höll i pennan då författningen skrevs. Det var tidlösa ord han yttrade.

Ståhlbergs starka betoning av lagligheten ska ses mot bakgrund av den skarpa tudelning landet genomled 1918 direkt efter självständigheten. Efter de upprivande krigshandlingarna gällde det att få känslorna i styr och lämna motsättningarna bakom sig.

Det självständiga Finland skulle byggas upp och endräkt skulle skapas.

Då, liksom nu, har vi orsak att försvara det öppna rättssamhället. Finland är ett land som kan vara stolt över sin historia, sin kultur och sin tvåspråkighet.

Svenska riksdagsgruppen vill se Finland som en bildningsstat som har råd att höja blicken. Vi ska inte vända oss inåt, utan vi ska vara ett land som visar respekt för alla medborgare och medborgargrupper. Finland behövs i sin brobyggarroll – i Norden, kring Östersjön, i Europa och globalt.

Utvecklingen är snabb och vi måste fortsätta satsa på en god skola och utbildning för att hänga med. Vi behöver större jämställdhet mellan kvinnor och män, också i arbetskarriärerna. Vi behöver ett samhällsklimat som uppmuntrar till framsteg, som i alla lägen är mänskligt, inkluderande och positivt.

Det är viktigt, också för demokratins framtid, att vi bryr oss. Att ingen lämnas utanför – gammal eller ung. Riksdagens jubileumsbeslut är en satsning på barn och unga. Utanförskap ska kunna upptäckas och motverkas i tid med förebyggande åtgärder.

Det är med ödmjuk tacksamhet vi får komma ihåg alla dem som varit med och byggt det Finland vi nu firar. Tack vare tidigare generationers uppoffringar har vi fått ett välfärds-Finland i arv, och vårt uppdrag är att föra det vidare så att också nästa generation får bo i ett av världens bästa länder.

Regeringen besvarar interpellation om den ökande ojämlikheten

Anna-Maja Henriksson, 7.12.2017

Ärade talman,

Landets ekonomi har kommit in på ett bra spår – om man mäter i tillväxtsiffror går det definitivt bättre för Finland nu, det kan ingen förneka.

Det som regeringen däremot misslyckats med är att förhindra att de sociala klyftorna fördjupas. Det finns svart på vitt att medborgarna som hör till de lägsta inkomstgrupperna får ett negativt saldo av den politik som regeringen genomför nästa år.

Här frågar vi inom Svenska riksdagsgruppen: varför tillåts detta och var blev de kompensande åtgärderna som på riktigt stärker de mest utsatta hushållens ekonomi och köpkraft?

SFP delar oron om den ökade ojämlikheten i samhället. Vi kan inte omfatta regeringens linje, vi behöver förstärka den sociala tryggheten. Men det som skiljer oss från de övriga oppositionspartierna är synen på vad som är de rätta verktygen för att lösa problemen. Därför är vi inte med i interpellationen, utan vi kommer att föreslå vår egen misstroendekläm och därmed också rösta för misstroende.

Vi har nyligen presenterat vår skuggbudget och den är en naturlig grund för vår kritik mot regeringen.

SFP:s alternativ innehåller ett omfattande åtgärdsprogram för att förbättra situationen för det mest utsatta i samhället.

Vi höjer bland annat garantipensionen och barnbidragets ensamförsörjartillägg mer än vad regeringen gör, vi slopar indexfrysningen av folkpensionerna och höjer studiestödet till den nivå den var före regeringens nedskärningar. Samtidigt föreslår vi höjda anslag för att öka jämlikheten inom den grundläggande utbildningen. Grunden för barns jämlika förutsättningar skapas redan inom småbarnspedagogiken. Därför föreslår vi också att alla barn ska ha rätt till fyra timmar avgiftsfri småbarnspedagogik per dag.

Den psykiska ohälsan är ett allt större samhällsproblem. Därför föreslår SFP ett långsiktigt nationellt program för mental hälsa. Var blev den mentala hälsan i vårdreformen? När tänker regeringen inse att brister i satsningen på den mentala hälsan leder såväl till utanförskap som ökade kostnader för samhället. En ung person som lider av depression behöver stöd så fort som möjligt, inte om flera månader.

Vi anser att det är rätt att sänka skatten på arbete, bara det sker på ett socialt rättvist sätt. Riksdagens utredningstjänst har räknat den sammantagna effekten av ändringarna i inkomstbeskattningen, den försiktiga mervärdesskattehöjningen och de inkomstöverföringar som ingår i SFP:s alternativ. Resultatet visar att vår modell ökar de disponibla inkomsterna i förhållande till regeringens budgetförslag i alla inkomstgrupper och särskilt i de två lägsta.

Vår modell ger mer åt dem med de lägsta pensionerna, den återställer inkomstnivån för studerande på den nivå den var före regeringens nedskärning och den ger en vanlig närvårdare mera i handen.

Utöver detta anser vi att regeringen inte har gjort tillräckligt för sysselsättningen. Det behövs fler åtgärder för att höja sysselsättningsgraden till 75 procent i hela landet.

Och det som är helt klart är att regeringen har skurit för mycket i utbildningen.

Ett grundläggande fel var regeringens beslut att slopa den subjektiva dagvårdsrätten. Det börjar vara dags att återta även detta beslut, vilket många kommuner, såsom Kyrkslätt, redan gjort på kommunal nivå.

Vi behöver också en ordentlig – inte en kostnadsneutral – reform av familjeledigheterna som ökar på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Regeringen borde också reagera på den ojämlikhetsutveckling som hotar våra skolor. Vi behöver en klok och målmedveten utbildningspolitik som hindrar att socioekonomisk bakgrund blir en styrande faktor för ungdomars livsval. Det här är en ödesfråga för det 100-åriga Finland, och därför måste vi ta tag i den nu.

Därför föreslår jag att följande misstroendekläm godkänns:

Riksdagen anser att regeringen inte har agerat tillräckligt beslutsamt för att minska ojämlikheten mellan människorna. Många av regeringens åtgärder, såsom utbildnings- och studiestödsnedskärningarna samt de ändringar som riktar sig mot de minst bemedlade pensionärerna har tvärtom ökat ojämlikheten. Det finns socialt rättvisa alternativ till regeringens politik. På grund av detta konstaterar riksdagen att regeringen inte åtnjuter riksdagens förtroende.

Responsdebatt om budgeten

Mats Nylund, 13.12.2017

Ärade talman,

Politik är att vilja, det vet vi att Olof Palme sa en gång. Han hade helt rätt. Det går att prioritera annorlunda, även om det ibland kan kännas svårt, ja så gott som omöjligt, att i finansutskottets behandling av budgeten få igenom förändringar.

Oppositionens lott blir att erbjuda alternativ som ofta klingar för döva öron.

Det ska ändå tydligt sägas: det finns alternativ – och det finns bättre alternativ – till regeringens politik.

Jag är generöst nog beredd att medge att nästa års budget är den bästa hittills av regeringen Sipilä. Men det räcker inte – SFP och svenska riksdagsgruppen efterlyser en mer ambitiös politik.

Men, som sagt finns det också enskilda goda tecken i regeringens politik. Till exempel finns det en del satsningar på utbildningen, som – märk väl – i regeringens två tidigare budgeter skurits ned med hård hand. Det är också bra att dagvårdsavgifterna sänks – det är en politik som gynnar barnfamiljerna.

Generellt kan sägas att omständigheterna att bygga upp nästa års budget hart varit bättre än tidigare år. Ekonomin är på ett bra spår, vilket betyder att tillväxten är god, arbetslösheten minskar och även statens skatteintäkter blir större än beräknat.

Det här betyder att underskottet i budgeten minskar i år och nästa år. SFP anser att finansminister Orpo gör klokt i att ändå betona återhållsamhet även för nästa år. Fastän budgetunderskottet minskar 2018 är behovet av tillägglån omkring 3 miljarder euro nästa år.

Det borde man inte blunda för. SFP delar ändå grundlinjen i regeringens finanspolitik.

Våra prioriteringar är helt annorlunda än regeringens.

Vi vill få till stånd en mer dynamisk, men samtidigt socialt rättvis, skattepolitik. Vi vill se mycket tydligare nysatsningar på högskolorna och forskningen. Vi accepterar inte att Finland backar i sina internationella åligganden, som man gjort de två senaste åren i biståndspolitiken. Vi vill få till stånd en grundlig – inte en kostnadsneutral – reform av familjeledigheterna som på riktigt ökar jämställdheten i arbetslivet och i familjerna.

Vi erbjuder ambitiösa sysselsättningsåtgärder som tar sikte på att höja sysselsättningsgraden till 75 procent i alla delar av landet.

Ärade talman,

Jag tror att man allmänt inte riktigt har uppfattat den djupa essensen i SFP:s skattemodell som vi har presenterat i vår alternativa budget. Vår modell höjer försiktigt på momsens med 0,5 procent och sänker inkomstskatten i motsvarande grad. Men, inte bara det.

Eftersom vår skattemodell innehåller sociala åtgärder är det helt entydigt att även personer i de lägsta inkomstklasserna drar nytta av vår modell. Genom att samtidigt höja garantipensionen, folkpensionen, ensamförsörjarnas barnbidrag och studiestödet är vår modell garanterat socialt hållbar.

SFP:s skattemodell ger sådana dynamiska effekter som vår ekonomi behöver. Det är bra att hushållen får mera i handen och att de disponibla inkomsterna ökar i alla inkomstklasser.

Också en färsk skattejämförelse avslöjar att skatteprocenten för en medelinkomsttagare i Finland klart överskrider medeltalet i övriga Europa. Vi bör göra något åt detta medelklassproblem.

Men, för att ekonomin ska vara sund behövs också andra åtgärder – både på inkomst- och utgiftssidan. Och sedan behövs reformer – varav reformen av familjeledigheter är vid sidan av vårdreformen den viktigaste. Kännbara förbättringar för barnfamiljerna signalerar även optimism – något som vårt samhälle behöver.

I denna anda efterlyser SFP också en ny inställning till invandring. I ett läge då Europa bygger upp nya och förhoppningsvis bättre strukturer för flyktingpolitiken bör Finland höja sin officiella flyktingkvot från 750 till 2500. Då den spontana invandringen har minskat bör vi i likhet med exempelvis Kanada skapa ett intensivare samarbete med UNHCR och välja de flyktingar och flyktingfamiljer som beviljas asyl direkt från flyktinglägren.

I Kanada har denna politik gynnat näringslivet och gett ett bättre och mångsidigare utbud av arbetskraft. Också Finland behöver det.

Också på Finland bank framhåller man att det är av största betydelse för en gynnsam utveckling av Europa att en ansvarsfull invandringspolitik fås till stånd som täcker hela Europa.

Det finns också mindre moment i budgeten som är otroligt viktiga för de medborgar- och yrkesgrupper de berör. Jag tänker på ökade anslag för kvinnoorganisationerna och jämställdhetsarbetet. Jag kan nämna rådgivningsverksamheten för yrkesfiskarna och jordbrukarna. Väsentligt är också att företagens exportinriktning backas upp, exempelvis det arbete som exportandelslaget Viexpo i Österbotten gör.

Att elektrifieringen av Hangö-Hyvinge-banan fortfarande inte får sådana resurser som projektet förtjänar är däremot bara att beklaga.

För att vi ska kunna prioritera rätt saker måste vi även våga kritiskt granska utgiftssidan. Vi är beredda att halvera regeringens spetsprojekt. Vi vill se över skattestöden för energiintensiva företag. SFP vågar dessutom föreslå att skattefriheten slopas vid köp av första bostad, en åtgärd som beräknas inbringa 95 miljoner i statskassan.

Jag har nämnt flera av våra centrala prioriteringar tidigare, men vill avslutningsvis tillägga att SFP ser det som enormt viktigt att resurserna för bättre mental hälsa stärks. Vår målsättning är att Finland är ett välfärdssamhälle med tillräckliga förebyggande resurser att möta de problem som står för dörren.

Esitän seuraavan epäluottamuslauseen:

Sipilän hallitus ei edelleenkään ole riittävästi korjannut tekemiään massiivisia koulutukseen kohdistuvia leikkauksia. Hallituksen koulutusleikkaukset muodostavat todellisen uhan opetuksen ja tutkimuksen laadulle, koulutuksen tasa-arvolle ja maamme kilpailukyvyille.

Hallitus ei kiistattomasta tarpeesta huolimatta ole valmis merkittävästi uudistamaan

perhevapaita, kotihoidontukea ja varhaiskasvatusta. Samalla hallituksen tulisi toteuttaa verokevennykset sosiaalisesti oikeudenmukaisesti ja niin, että kaikki tulonsaajat hyötyvät.

Monet hallituksen toimet, kuten opintotukileikkaukset ja vähävaraisimpiin eläkeläisiin kohdistuvat muutokset lisäävät eriarvoisuutta ihmisten välillä. Hallitus ei myöskään ole korjaamassa kehitysapuun tekemään leikkauksia, jotka kohdistuvat suoraan kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin ihmisiin. Tämän johdosta eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.

Riksmötet 2018, öppningsdebatt

Anna-Maja Henriksson, 14.2.2018

Ärade talman,

Vilka slutsatser kan man dra nu när valperiodens sista riksmöte har börjat?

Finland har hundra år av självständigt välfärdsbygge bakom sig. Vi har en av världens mest friska, välmående och bäst utbildade befolkning. Vi har ett rätt stabilt politiskt system och vi har stabila institutioner i vårt samhälle.

Allt det här är viktigt för vår konkurrenskraft, men viktigast av allt är att vi har byggt detta tillsammans.

Vi lever nu 2018, och står inför ordentliga utmaningar, som samtidigt är möjligheter.

Vår befolkning blir äldre, vi lever längre. Samtidigt föds det för få barn. Vi behöver mera människor, och vi behöver framför allt en positiv samhällsanda som gör att folk vill flytta hit.

Vi behöver satsa på dagvården, skolan och bestämt motverka de trender som försvagar jämlikheten i utbildningen.

Själv skulle jag inte nått studentexamen, än mindre blivit jurist, utan den avgiftsfria skolan och utbildningen. SFP och Svenska riksdagsgruppen vill se ett jämlikt Finland, där alla barn ges jämlika möjligheter.

Men, ärade talman,

Finland är en del av Norden och den nordiska modellen har stor potential. Vi borde lära oss att agera ännu mera tillsammans. Vi ska inte heller glömma att sammanräknat är Norden världens tolfte största ekonomi.

Då vi ser på utvecklingen i vårt eget land, så vet vi att artificiell intelligens är morgondagens melodi – den ska vara jämlik och tillgänglig för alla.

Själv bor jag i landskapet Österbotten som är känt för sin driftighet. Jag vet att det som är hemligheten bakom den positiva samhällsutvecklingen där är initiativrikedom, samhörighet och framåtanda. Ingen vill däremot ha förmynderi eller mera byråkrati.

Låt därför landskapen bestämma själva hur de vill utvecklas. Jag upprepar: nu när landskapsmodellen ser ut att bli av, se till att lagstiftningen blir så kvalitativ att modellen på riktigt stärker självstyrelsen. Byråkratiska strukturer dödar initiativen – SFP tror att människorna i landskapen vet bättre vad landskapen behöver än de som sitter bakom skrivborden på våra ministerier. Låt landskapen bestämma om sin vård, sin jour och vad man opererar var!

Ännu hinner ni ändra på ert förslag.

SFP och Svenska riksdagsgruppen vill ha en ren miljö och ett Finland som bär sitt ansvar i klimatpolitiken.

Vi behöver förnya Finland och se all vår potential. Vi har nobelpristagarna Holmström och Ahtisaari. Också i europapolitiken bör vi vara ett litet land med stora tankar.

Här finns det skäl att fråga: lever regeringen upp till det här? Att regeringen valt att säga nej tack till ett extra EU-mandat för Finland till följd av brexit ter sig obegripligt. Med det extra mandatet skulle även Ålands representation i unionen kunna lösas.

Finland borde också se över asylpolitiken. Människor kan inte sändas tillbaka till döden. Gemensamma spelregler på EU-nivå behövs, och här behöver Finland agera och inte sitta på bromsen. Nyvalda inrikesminister Mykkänenens öppning när det gäller kvotflyktingar är ansvarsfull och logisk och värt allt stöd.

Också arbetslivet måste förnyas. Det faktum att Finlands ekonomi nu går bättre, minskar inte på vårt ansvar att lösa de strukturproblem som finns på arbetsmarknaden. Det ska alltid löna sig att jobba. När vi lanserar nya modeller måste de innehålla tillräckligt med sporrande element. Mer morot än piska!

Och så här på vändagen: Familjerna är värda en reform – barnen är värda en reform av föräldradedigheterna.

Förra fredagen såg ut som ett öppet krig inom regeringen efter att familjeminister Saarikko meddelat att reformen läggs på is.

Vi behöver en reform av familjeledigheten som underlättar livspusslet med sammanjämkning av arbete och familjeliv, som minskar på löne- och pensionsskillnaderna mellan kvinnor och män samt som förbättrar kvinnors möjligheter till sysselsättning och involverar papporna i högre grad.

Den här reformen måste prioriteras nu och den ska få kosta.

Om vi vill vara världens bästa land att födas i, växa upp i, leva och dö i – då ska vår politik stöda det.

De slutsatser vi kan dra, är att det behövs en kursändring på många områden. Hur kommer regeringen att använda sitt sista år? Finlands folk förtjänar bättre än en regering som präglas av upprivande gräl där finländarnas bästa blir en bisak.

Remissdebatt om spaningslagarna

Thomas Blomqvist, 20.2.2018

Ärade talman,

Underrättelselagarna har en mycket klar uppgift – att skapa stabilitet i samhället och ge myndigheterna förutsättningar att skydda folket och landet. Det största hotet är det som vi inte känner till eller identifierar. Med hjälp av militär- och civilunderrättelse kan vi förbereda oss för det här. För närvarande har vi inte tillräckligt med verktyg till vårt förfogande och med underrättelsereformen tar vi tag i problemet.

Utskotten har nu ett stort arbete framför sig. Vårt ansvar är att ge dem arbetsro. I sinom tid kommer vi att ta ställning till reformens innehåll och behandlingsordning. Här i riksdagen måste vi kunna föra en sansad diskussion om ärendet och överväga vad de föreslagna lagarna kan leda till i praktiken och om det ännu finns behov för ändringar.

Ärade talman,

Terrorismen har till följd av de terrorattacker som skett ute i världen blivit en hotbild som är konkret och lätt att uppfatta. Det finns ändå många andra hot i världen som är svåra att upptäcka och som vi inte ens kan förreställa oss. Gammaldags erövring av markområden sker fortfarande men ett åtminstone lika stort hot riktas mot cybersäkerheten. Vi måste godkänna det faktum att spionage och oetiskt inflytande hör till 2010-talet.

Samtidigt måste vi komma ihåg att behovet av skydd inte enbart begränsar sig till samhällseliga strukturer. Grundlagen ger ett starkt skydd för finländarnas privatliv. Vi måste därför mycket noggrant väga relationen mellan effektiv övervakning och skydd för privatlivet. Vi får inte heller glömma att olika människor uppfattar hotbilder på mycket olika sätt. Personer med dubbelt medborgarskap, olika minoriteter och personer som fått asyl tänker säkert på hur dessa lagar kommer att påverka dem. Syftet med lagarna bör vara att öka säkerhetskänslan hos alla i detta land, inte att försvaga den. Det Finland jag känner är ett land där medborgarna litar på myndigheterna och så ska det vara också i framtiden.

Finland är en rättsstat som håller hårt på öppenhet, demokrati och jämlikhet och som med olika medel bekämpar särskiljande behandling. Det är något vi ska vara stolta över. Vi ska förhålla oss allvarligt till terrorism och spionage men lika allvarligt ska vi förhålla oss till de befogenheter vi ger framtida regeringar och myndigheter. Lagarna ska hålla i långa tider. Regeringar kommer och går men lagstiftningen ska vara rättvis och oberoende av politiska förhållanden. Vi riksdagsledamöter måste säkerställa att vars och ens rättigheter är trygga, även under svåra tider.

Ärade talman,

Denna lag kommer inte att lösa alla våra problem. När behandlingen framskrider måste vi komma ihåg att inget är svartvitt. En blind tro på att lagen kan rätta till allt är det säkraste sättet att göra misstag. Därför förutsätter även den bästa underrättelselagen reglering, tillståndsförfarande och övervakning.

Där intar underrättelseombudsmannen en central roll. Ombudsmannen ska vara en myndighet med faktisk möjlighet och nödvändiga resurser att övervaka underrättelseverksamheten och vid behov ingripa. I riksdagen kommer man också att inrätta ett utskott som övervakar underrättelseverksamheten. Detta utskott ska representera en bred parlamentarisk syn. Övervakningen av underrättelseverksamheten har en inverkan på hur stor tillit folket har för denna reform. Därför är det oerhört viktigt att varje parti som har en ledamot i riksdagen också får en plats i detta utskott.

Ärade talman,

syftet med underrättelselagstiftningen är att skydda vårt land och dem som vistas här. Vi måste vara effektiva i kampen mot terrorism och andra hot men samtidigt värna om skyddet för privatlivet. Vi vill skapa en känsla av säkerhet men inte en atmosfär av rädsla. Om vi genomför denna reform med eftertanke och på ett sansat sätt har vi mycket att vinna.

Interpellationsdebatt om utbildningen

Mikaela Nylander, 28.2.2018

Arvoisa puhemies, ärade talman

Vi står idag inför en av vårt lands verkliga ödesfrågor. Vi vet att den jämlika utbildningen står inför svårigheter. Problemen är kända. Vi behöver nu målmedvetna åtgärder för att upprätthålla jämlikheten inom utbildningen.

En kvalitativ småbarnspedagogik lägger grunden för ett livslångt lärande och för likvärdiga förutsättningar för barnen. Därför är det ansvarslost att regeringen begränsar den subjektiva rätten till dagvård och ökar gruppstorlekarna. Det är fruktansvärt ansvarslost. Regeringens lågvattenmärke med reformen av familjeledigheten gör bara saken värre. Nästa regering måste absolut ta tag i familjeledigheten, då den nuvarande inte lyckas greppa frågan. SFP har föreslagit att i samband med reformen av familjeledigheten ska varje treåring ges rätt till fyra timmar avgiftsfri småbarnspedagogik per dag.

Jämlikheten inom den grundläggande utbildningen garanteras med hjälp av principen om närskola, en individcentrerad inläring, gruppstorlekar som beaktar gruppens sammansättning och tillgången till god elevvård. Andra hörnstenar för jämlik utbildning är fungerande samarbete mellan hem och skola, flexibla undervisningsarrangemang, fungerande stöd- och specialundervisning samt mångprofessionellt samarbete mellan skolor, ungdomsväsendet och andra aktörer. Gott ledarskap inom utbildningsväsendet i kommunerna är centralt. Att garantera tillräckligt antal behöriga lärare är en nyckelfråga – ja, en överlevnadsfråga.

Det är viktigt att komma ihåg att, ifall hälsovården och den sociala omsorgen brister, är det skolan som får ta itu med problemen. Förutom allt det mångprofessionella samarbete som nu görs behöver vi mer psykiatriskt kunniga sjukskötare i skolorna. Sibbo kommun har goda erfarenheter om detta.

Ärade talman,

Det är mycket viktigt att familjerna ser positivt på närskolorna och närdaghemmen. Det bidrar till att invånarna fäster sig vid sitt grannskap, och det ökar gemenskapen. Ojämlikheten ökar, om vissa familjer skickar sina barn till andra skolor och daghem än de som finns i näromgivningen. Kommunerna bör målmedvetet stärka daghemmen och skolorna genom positiv särbehandling och genom en vettig planläggnings- och bostadspolitik.

Reformen av yrkesutbildningen på andra stadiet får inte öka ojämlikheten. Till exempel närundervisningen och studiehandledningen måste tryggas. Studiehandledning är viktigare än någonsin på alla stadier av utbildningen. Därför är det bra att regeringens utkast till gymnasielag innehåller mer studiehandledning.

Men vi anser dock inte att de unga som kämpar med en mångfald problem nödvändigtvis skulle gynnas av att läroplikten förlängs. De som lider av psyk- och livshanteringsproblem behöver skräddarsydda stödåtgärder. Det kan till exempel handla om hjälp med att få bostad eller terapi. Istället stöder vi en tiondeklass, arbetsverkstäder och arbetsförsök.

Vi vill höja studiepenningens belopp tillbaka till den tidigare nivån. Jag är glad att minister Terho tog lyra på min frågetimmefråga om en höjning av inkomstgränserna. Studerandes flit och arbete ska inte bestraffas.

Vi vet att familjernas socioekonomiska bakgrund inverkar på barnens inlärningsresultat och utbildningsval. För att värna om jämlikhet i utbildningen krävs resurser och en god lagstiftning. Men det är inte tillräckligt. Vi måste återskapa ett klimat där utbildning upplevs som en möjlighet och en väg till ett bättre liv. Ansvar för det ligger hos oss alla.

Vi omfattar de grönas förslag om misstroende.

**SVENSKA
RIKSDAGSGRUPPEN**